

Tlf.: 39 15 52 00
koebenhavn@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Havneholmen 29
DK-1561 København V
CVR-nr. 20 22 26 70

FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER

SLANGEALLEEN 2, LEJRE, 4320 LEJRE

ÅRSRAPPORT

1. JANUAR - 31. DECEMBER 2020

Årsrapporten er fremlagt og godkendt af
bestyrelsen på fondens årsmøde,
den 22. marts 2021

Flemming Damgaard Larsen

CVR-NR. 33 24 72 57

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Fondsoplysninger	
Fondsoplysninger.....	3
Erklæringer	
Ledelsespåtegning.....	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning.....	5-6
Ledelsesberetning	
Ledelsesberetning.....	7-36
Årsregnskab 1. januar - 31. december	
Resultatopgørelse.....	37
Balance.....	38-39
Egenkapitalopgørelse.....	40
Noter.....	41-43
Anvendt regnskabspraksis.....	44-46

FONDSOPLYSNINGER

Fonden	FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER Slangealleen 2 Lejre 4320 Lejre CVR-nr.: 33 24 72 57 Stiftet: 30. september 1964 Hjemsted: Lejre Regnskabsår: 1. januar - 31. december
Bestyrelse	Kristian Kristiansen, formand Flemming Damgaard Larsen, næstformand Carsten Rasmussen Asger Høeg Søren Kähler Peter Skak-Iversen Morten Meldgaard Christine Edda Antorini Dorte Lilly Kiilerich
Direktion	Lars Holten
Revision	BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab Havneholmen 29 1561 København V
Pengeinstitut	Nordea Bank Algade 16 4000 Roskilde Danske Bank Stændertorvet 5 4000 Roskilde
Generalforsamling	Årsmøde afholdes 22. marts 2021 på fondens adresse.

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020 for FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2020 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Lejre, den 22. marts 2021

Direktion:

Lars Holten

Bestyrelse:

Kristian Kristiansen
Formand

Flemming Damgaard Larsen
Næstformand

Carsten Rasmussen

Asger Høeg

Søren Kähler

Peter Skak-Iversen

Morten Meldgaard

Christine Edda Antorini

Dorte Lilly Kiilerich

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til ledelsen i FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2020 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 22. marts 2021

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Peter Rasborg
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne16537

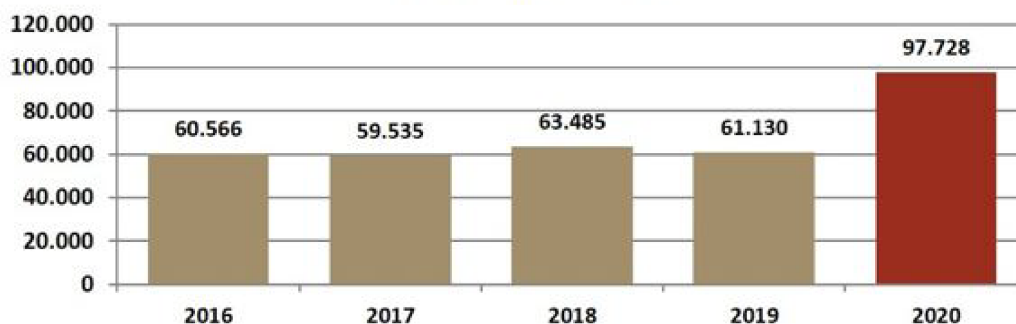
LEDELSESBERETNING

BESØGSTAL

I 2020 modtog Sagnlandet Lejre i alt 97.728 besøg. Det er en fremgang på 59,9% (+36.598 besøg) i forhold til året før. Den markante fremgang skyldes åbningen af Sagnlandets nye attraktion, den imponerede store og smukke 700-tals Kongehal. En bygning, der allerede under projektering og opførelse har tiltrukket sig såvel national som international interesse. Også den officielle åbning 17. juni 2020 med deltagelse af Hendes Majestæt Dronningen, Sagnlandet Lejres protektor, fik massiv mediedækning.

Alt i alt endte sæson 2020 med besøgsrekord i Sagnlandet Lejre. Vi skal helt tilbage til perioden 1979-1992 for at finde besøgstal over 80.000. Kun 4 gange i den periode nåede besøgstallet over 90.000 og kulminerende med 94.772 besøgende i 1987. At det skulle ende således i 2020, der pga. den verdensomspændende COVID-19 pandemi, begyndte og sluttede med total nedlukning og aflysninger, var ikke til at forudse. Således begyndte sæson 2020 katastrofalt med hjemsendelse af 1/3 af medarbejdere med lønkompensation i 2 måneder pga. aflyst påskeåbent og nedlukning i maj frem til 8. juni. Først herefter kunne Sagnlandet genåbne på meningsfuld vis indenfor rammerne af et forsamlingsforbud på max. 50 personer. Forsamlingsforbuddet blev fra 8. juli løftet til 100 personer men igen sænket til 50 personer fra 19. september og yderligere sænket til 10 personer fra 26. oktober. Derfor måtte Sagnlandet Lejre aflyse sit traditionsrige juleåbent og bookedede møder og konferencer. Samlet set blev Sagnlandets planlagte åbningsperiode reduceret med 1/3 af sine åbningsdage. Til gengæld blev de 108 dage, Sagnlandet nåede at holde åbent for almindeligt publikum, ekstremt velbesøgte. En kombination af Kongehalsåbning, Regering og Folketingets ”sommer-pakke-rabat” på 50% på entre på kulturinstitutioner i skolernes sommerferie samt det forhold, at næsten alle danskere valgte at holde ferie i Danmark pga. COVID-19 viste sig som en gunstig synergi. Selvom Sagnlandet Lejre måtte lukke for adgang til sine små, forhistoriske og historiske hytter og langhuse hele sæsonen, indbød Sagnlandets store smukke og naturskønne areal på i alt 43 ha, at mange gæster fandt os som et trygt og rummeligt udflugts mål at besøge i COVID-19 året 2020.

Besøgsudvikling 2016-2020

Den samlede besøgsfremgang dækker over betydelige indre forskydninger, herunder markante fald, blandt Sagnlandets forskellige målgrupper i forhold til 2019: Turist/familiebesøg var 87.040 i 2020 mod 43.426 i 2019 (+100,0 %). Skole/Institutionsbesøg var 9.773 i 2020 mod 16.626 i 2019 (-41,2%). Erhvervsturismebesøg var 915 i 2020 mod 1.078 i 2019 (-15,1 %).

Tilbagegang på skole-/institutionsbesøg afspejler de mange COVID-19 restriktioner i forsommer og sensommer/efterår. Her var skolerne udfordret pga. restriktioner mht. brug af offentlig transport og lejrskoleophold. Vores bookedede arrangementer af private virksomheder og større grupper blev ligeledes ramt af forsamlingsforbuddet. Det betød mange aflysninger af bookedede forløb fra skoler og institutioner og virksomheders personaleudflugter, møder og konferencer.

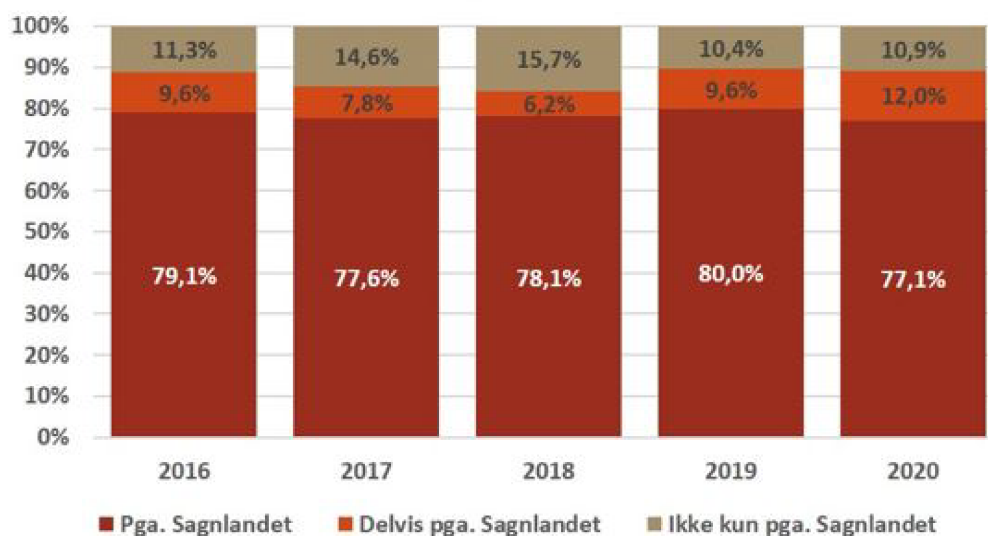
Af samlet besøgstal udgjorde 98,3% (96.049) danske og 1,7% (1.679) udenlandske besøg. Til sammenligning var fordelingen danske/udenlandske besøg i 2019 henholdsvis 92,5% (56.513) danske og 7,6% (4.617) udenlandske besøg. Faldet i andel af udenlandske gæster afspejler naturligvis COVID-19 restriktioner i forhold til udenlandsrejser, der prægede hele 2020. Af samme grund er det nabolandet Tyskland, der i 2020 står for 66,8% af de udenlandske gæster i Sagnlandet Lejre efter at restriktioner for tyske gæster blev blødt op i sommerperioden (mod 25,9% i 2019). Herefter følger et stort spring ned til de næste lande i rækken: Holland 4,2 %. England 4,1%. Frankrig med 3,4%. Belgien 3,2 % og USA/Canada med 2,7. %. I alt modtog Sagnlandet besøg fra 19 forskellige nationer i 2020 mod over 26

LEDELSESBERETNING

BESØGSTAL (fortsat) nationer i 2019.

Sagnlandet Lejre udøver hvert år en stærk tiltrækningskraft mht. at tiltrække besøgende til Lejre-området. I 2020 anfører 77,1 %, at de alene kom til Lejreområdet for at besøge Sagnlandet Lejre, mens 12% oplyser at de kom delvis pga. Sagnlandet Lejre. Sagnlandet har med andre ord en stærk "attraktionskraft". Den sikrer besøg og turisme i området med deraf afledte indtjeningsmuligheder for andre erhvervsdrivende i området, hvad Sagnlandets samfundsregnskab også viser (se afsnit "Samfundsregnskab").

Sagnlandet Lejres attraktionskraft 2020
Hvorfor besøger I Lejre-området?

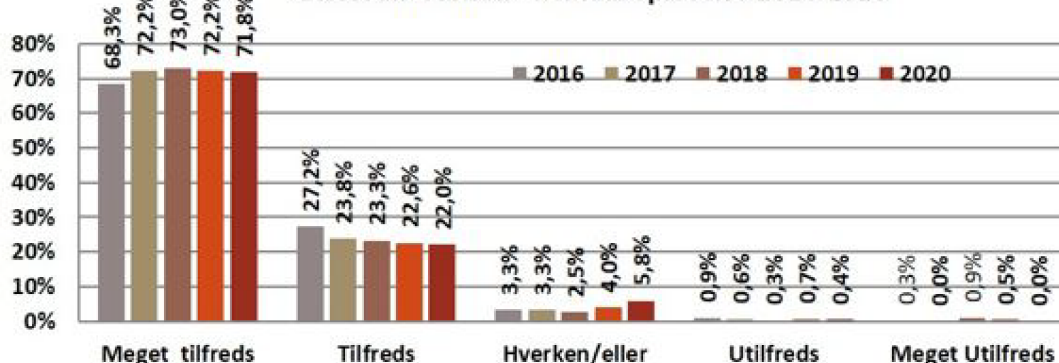

GÆSTERNES TILFREDSHED

Sagnlandet måler hvert år gæsternes tilfredshed med besøg, personalets service, faglige viden, initiativ til dialog mv. Det sker vha. en fast spørgeramme, der gør det muligt at følge udvikling og evt. tilpasse aktiviteter på baggrund af gæsternes udsagn. I spørgeskemaanalyser der uddeles dagligt, kan gæsterne kvalitativt udtrykke deres tilfredshed på en skala fra 1 - 5, hvor 1 repræsenterer "Meget tilfreds" og 5 "Meget utilfreds". Desuden analyseres hvorfor og hvorfra gæsterne kommer, om de overnatter i området mv. Analyserne bidrager til at optimere og fokusere Sagnlandets service og markedsføringsindsats.

Gæsternes tilfredshed med helhedsoplevelsen er fortsat stabil og på højt niveau. I 2020 er 93,8 % "Tilfreds" eller "Godt tilfreds" med helhedsoplevelsen af besøget. I 2019 var tallene 94,8 % "Tilfreds" eller "Godt tilfreds". Omvendt var kun 0,4 % "Utilfreds" / "Meget utilfreds" med helhedsoplevelsen af et besøg, mod 1,2% "Utilfreds" / "Meget utilfreds" i 2019.

Gæstetilfredshed - helhedsoplevelse 2016-2020

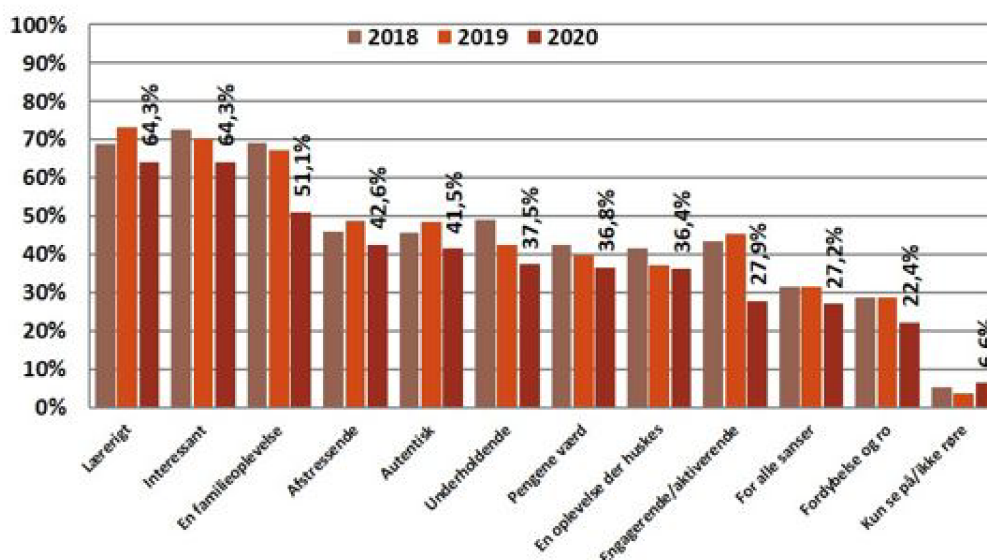

LEDELSESBERETNING

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

Gæsterne karakteriserer deres oplevelse og udbytte af besøget ved at tage stilling til en række udsagn og vælge et eller flere, som de synes passer bedst. Som videnspædagogisk aktivitetscenter med driftstilskud fra Undervisningsministeriet er det glædeligt, at de tre udsagn "Lærerigt", "Interessant" og "En familieoplevelse" i alle år har ligget sikkert i top 3 blandt de 12 udsagn, som gæsterne kan vælge mellem. I 2020 er der dog sket et fald i andelen af gæster, der fremhæver disse tre udsagn. De ligger i 2020 på mellem 51,1 til 64,3% sammenlignet med mellem 67,3 til 73,3% i 2019. Igen er det med stor sandsynlig COVID-19, der spiller ind. Sagnlandet Lejre måtte pga. restriktioner skære kraftigt ned på sine populære "prøv-selv aktiviteter" til fordel for at "kigge på demonstrationer" og fortælling. Dette, sammenholdt med det enorme rykind af gæster i skolernes sommerferie, har betydet kortere konfrontationstid med Sagnlandets dygtige formidlere, samt at flere gæster, har oplevet at skulle gå rundt på "egen hånd"

Gæsterne karakteristisk af oplevelsen 2018-2020

Sagnlandet Lejre er en sæsonarbejdsplads. Den tiltrækker mange studerende fra universiteternes museumsfaglige uddannelser og professionshøjskolernes lærer-, naturformidler- og andre uddannelser samt unge med håndværksmæssig baggrund og interesse. På grund af sin sæsonbetonede virksomhed, samt at studerende i sagens natur skal videre efter endt uddannelse, har Sagnlandet løbende personaleudskiftning. Af samme grund gennemfører Sagnlandet hvert år under normale omstændigheder et større introforløb for nye såvel som for tilbagevendende formidlingsinstruktører som optakt til den ny sæson.

Pga. COVID-19 pandemien blev denne normale opstartsintroduktion kuldøst af Danmarks pludselige nedlukning 11. marts 2020. Foråret er lige præcis den periode, hvor Sagnlandet er i fuld gang med rekruttering af årets sæsonansatte formidlingsmedarbejdere. Al sæson ansættelse og introplanlægning måtte øjeblikkeligt sættes i bero. Fra 8. april blev det aht. sikring af Sagnlandets driftsøkonomi nødvendigt, at hjemsende alle fastansatte formidlingsarbejdere mod lønkomensation, da der ingen vished var for, hvornår kulturlivet måtte genåbne og aflysninger af alle bookede undervisningsforløb og arrangementer strømmede ind.

Det blev først muligt at genåbne på forsvarlig økonomisk grundlag den 8. juni, hvor forsamlingsforbud blev løftet fra 10 til 50 personer. Datoen blev ydermere udmeldt med kort varsel fra myndighedernes side. Alle disse forhold gjorde det umuligt at gennemføre vores normale og omfattende introforløb, der kører over mange dage. På introforløbet indføres Sagnlandets sæsonansatte i "den gode formidling" "indlevelseshædagogik", "service og værtskab" mv. og de oplæres i diverse praktiske færdigheder indenfor traditionelle håndværk, håndarbejde, husflid mv. Den store, faste personale dag blev også aflyst. Her plejer alle medarbejdere at hilse på hinanden, direktøren holder oplæg om arbejdspladsens mission, vision, udviklingsprojekter og årets mål, hvorefter dagen afsluttes med hyggelig fællesspisning. Oveni "turbo-starten" efter måneders nedlukning, skulle den stort anlagte og

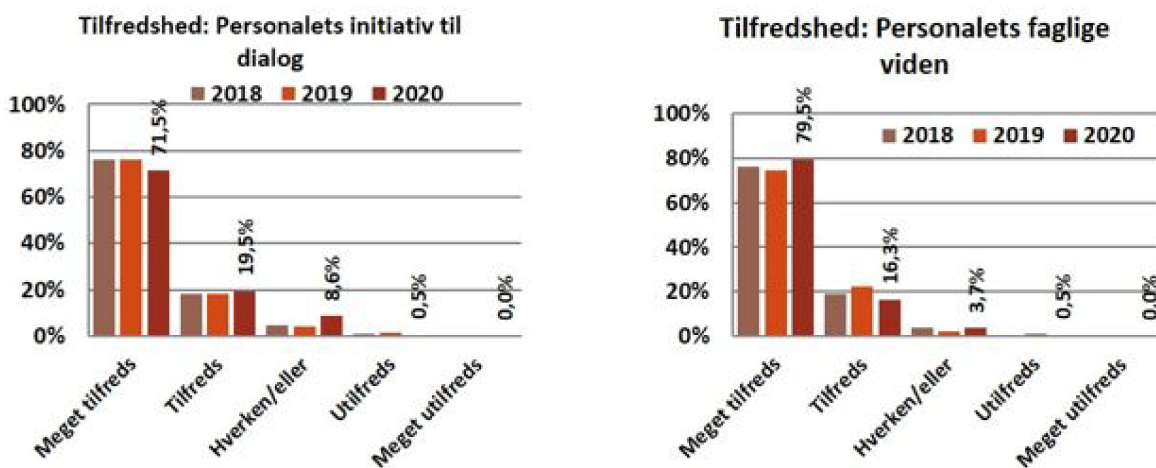
LEDELSESBERETNING

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

gennem et halvt år planlagte Kongehalsindvielse også rykkes og gentænkes. Indvielsen var oprindeligt fastsat til 29. maj med deltagelse af 400 VIP-gæster, men det var nu umuligt. Takket være stor fleksibilitet og imødekommenhed fra Kongehuset og A. P. Møller Fonden og Augustinus Fondens bestyrelser og direktioner, lykkedes det at flytte indvielsen med særdeles kort varsel til 17. juni samtidig med, at VIP-deltagere blev skåret ned til forsamlingsforbuddets max. tilladte antal på 50 personer.

COVID-19 pandemien betød derfor, at årets formidlingskorps på i alt 35 sæsonansatte formidlingsinstruktører, hvoraf 11 nyansatte, med forskellig baggrundsviden, uddannelse og kunnen, blev kastet direkte ud i formidlingen. Flere af de oprindelige ansøgere havde under nedlukningen fundet anden beskæftigelse, hvad der betød, at vi umiddelbart op til og i sommerferien måtte forsøge at rekruttere nye. For nu voksede behovet for flere hænder hurtigt pga. stort gæsterykind i kombination med øgede COVID-19 krav til afspritning, køstyring og håndtering af parkering, hvorfor også mange af Sagnlandets administrative medarbejdere nu tog en tårn i marken for aflastning. Alle disse anderledes omstændigheder betød, at nye medarbejdere i 2020 alene kunne oplæres vha. "learning-by-doing" ved at arbejde sammen med mere erfarne formidlere med en eller flere sæsoners erfaring. Det gjorde de flot.

Denne turboopstart, arbejdet med at opsøge, læse og "oversætte" diverse, skiftende COVID-19 restriktioner og anbefalinger til Sagnlandets daglige aktiviteter og gøremål samtidig med daglige besøgsrekorder på op til næsten 3.500 gæster visse dage, har naturligt trukket veksler på alle medarbejdere - både i marken og bag skriveborde, bugnende mailbakker og kimende telefoner. Hertil kom konstante ændringer i vagtplaner pga. hyppige sygdommeldinger ved mindste mistanke om mulige COVID-19 symptomer, der måtte følges op af test med op til tre dages ventetid - og dermed fravær - på svar. Ud over det store pres på alle medarbejdere, der på bedste vis knoklede for at tackle alle de nye udfordringer, har det naturligvis også påvirket gæsternes oplevelse. Udover ændringerne i gæsternes karakteristisk af deres besøgsoplevelse ovenfor, kommer det også, om end kun i mindre omfang, til udtryk i analyserne af gæsternes oplevelse af personalets initiativ til dialog i 2020.

I 2020 er der forsat høj tilfredshed med formidlingsinstruktørernes initiativ til dialog, der ligger på 91,0% "Tilfreds/Meget tilfreds". Det er dog lidt under "normal-niveauet", hvor det f.eks. i 2019 lå på 94,5%. Men som sagt er forskydningen både forståelig og forventelig jf. de ændrede rammebetingelser for afvikling af sæsonen. Hvad angår gæsternes oplevelse af personalets faglige viden, ligger den på 95,8% Tilfreds/Meget tilfreds, hvor den lå på 97,0% i 2019. Omvendt er der sket en positiv forskydning mellem flere "Meget tilfreds" i forhold til "Tilfreds" sammenlignet med 2019. Selvom initiativ til dialog er oplevet som mindre af gæsterne, har flere dog oplevet den af højere kvalitet. I lyset af de helt særlige omstændigheder som alle Sagnlandets medarbejdere har skullet agere under i 2020, må alles indsats samlet ses siges at være overordentlig tilfredsstillende målt ud fra gæsteperspektiv.

Lidt citater fra gæsternes kvalitative uddybninger af deres bedste oplevelser kan supplere de kvantitative bedømmelser:

- "Hjælpsomme medarbejdere. Smilende og gode til at fortælle". Børnefamilie, Kirke Såby
- "Grutte mel. Kongehal. Metaldetektor. Mange snakke med ansatte". Børnefamilie,

LEDELSESBERETNING

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

Frederiksberg.

- ”Pigen der formidlede om stenalderen var helt fantastisk, stor ros + rundvisningen i Kongehallen. Vi har endnu ikke set det hele”. Børnefamilie, Kastrup
- ”Stenalder felt, da stenalderpiguen var god til at fortælle”. Børnefamilie
- ”Stenalderen, levende formidler, tager udgangspunkt i gæsten, godt grin!” Par uden børn, Fårvang
- ”Farveriet! Super god formidling!”. Børnefamilie, Søborg
- ”Go fortælling i Jernalderlandsbyen. Go fortælling i Kongehallen” Firmaudflugt, Roskilde
- ”Great to see a wooden bowl in the making. Nice chat with wool girl. Sandwich good. Landscape amazing. Labyrinten lovely”. Vennepar, Orø
- ”Kongehallen, at få is, at møde mennesker der ”bor” i tidsalderen”. Børnefamilie, Silkeborg.
- ”Den samlede oplevelse -> fortælling om våben / smed +++ fortæller :-). Børnefamilie, Charlottenlund.
- ”Skønt med de medarbejdere der fortalte om Kongehallen derinde! De var super dygtige og skønne at lytte til.”

Antallet af skoler der gennemførte undervisningsforløb i Sagnlandet faldt jf. ovenfor med over 40% pga. COVID-19 restriktionerne. Samtidig måtte vi under hensyn til samme restriktioner ændre indhold i alle undervisningsforløb for at respektere afstandskrav mv. Det betød mere fortælling og demonstration på bekostning af mindre hands-on. Disse ændringer kommer også til udtryk i de skriftlige evalueringer fra skoler og institutioner. Langt de fleste er positive, men enkelte fra tilbagevendende kunder, der ved, hvad de plejer at opleve, udtrykker skuffelse over den COVID-19 afledte, ændrede vægtning mellem hands-on

og fortælling. Et par citater fra de forskellige typer undervisningsforløb og klassetrin, der er gennemført i vores forskellige historiske miljøer kan illustrere:

- ”Historiefortællingerne var gode, fangede alle aldre. Perfekt med de forskellige små aktiviteter så børnenes fokus var let at holde, når der var skift imellem de forskellige aktiviteter”. Pædagog med børnegruppe op til 8 år på forløbet ”Forår og påske i gamle dage”
- ” God undervisning og et herligt sted at besøge”. Lærer 0. klasse på forløbet ”Båldalen, Alle tiders oldtidseksperimentarium”
- ”Det har været et godt besøg. Spændende, givende, børnevenligt. Tilgodeser alle børn”. Lærer 1. klasse på forløbet ”En dag som viking”
- ”Gode fortællinger, god til at få børnenes opmærksomhed”. Lærer 3. klasse på forløbet ”De første jægere”
- ”Ranaa er en fremragende fortæller. Drengene er meget begejstrede”. Lærer 3. klasse på forløbet ”En dag som stenalderfisker”
- ” Det var ærgerligt at der ikke var nogle af de aktiviteter som vi havde tidligere. Mad osv.”. Lærer 3. klasse på forløbet ”En dag som stenalderfisker”
- ”Det praktiske arbejde & de fantastiske guider”. Lærer 3. klasse på forløbet ”Husmandsbørn i 1850’erne”
- ”Tydelig og rolig instruktion. Glæde og venlighed. En god opgave, hvor man smager det, som man har arbejdet med.”. Lærer 4. klasse på forløbet ”Båldalen, Alle tiders oldtidseksperimentarium”
- ”I var super gode til at formidle i børnehøjde + demonstration med tingen”. Lærer 4. klasse på ”En dag i Jernalderlandsbyen Lethra”
- ”Forløbet var anderledes i forhold til tidligere besøg, men vi er bevidst om, at det skyldes coronarestriktioner. Eleverne skulle sidde meget ned og lytte”. Lærer 4. klasse på ”En dag i Jernalderlandsbyen Lethra”
- ”Vi ved at det ikke er jeres skyld men pga. corona, men børnene blev slet ikke inddraget så meget som vanligt”. Lærer 4. klasse på ”En dag i Jernalderlandsbyen Lethra”
- ”Det fungerer rigtig godt med små oplæg der lige fører eleverne tilbage i tiden. Meget imødekommende undervisere. Meget fleksible”. Lærer 5. klasse på forløbet ”Båldalen, Alle tiders oldtidseksperimentarium”
- ”Underviserne var gode til at lave skuespillet - det fangede eleverne”. Lærer 5. klasse på forløbet ”En dag som stenalderfisker”
- ”Som altid meget engagerede undervisere. Meget vedkommende for børnene”. Lærer 5. klasse

LEDELSESBERETNING

GÆSTERNES TILFREDSHED (fortsat)

på forløbet "Husmandsbørn i 1850'erne"

- *"Højt aktivitetsniveau, hvor eleverne brugte deres sanser og krop. Meget levende formidling og fortælling. Fantastisk engagerede instruktører". Lærer 5. klasse på forløbet "En dag som viking"*
- *"Tydelighed omkring hvad man skal og må skaber gode rammer. God balance mellem underholdning og seriøsitet". Lærer 5 klasse på 2-dages lejrskole i Vikingetiden*
- *"Højt aktivitetsniveau for børnene, strukturerede forløb, tydelige undervisere". Lærer 6. klasse på forløbet "Båldalen, Alle tiders oldtidseksperimentarium"*
- *"Opdeling og opbygning af aktiviteter. Medinddragende. Livsbekræftende vidensdeling". Lærer 7 klasse på 2-dages lejrskole i Vikingetiden.*
- *"God formidling & god stemning. Dejligt at få indblik i historien, samtidig med at man arbejder med materialet". Lærer 6. klasse på forløbet "Båldalen, Alle tiders oldtidseksperimentarium"*

NY ORGANISATION INDFØRT I 2020

Siden 2017 har Sagnlandet Lejre arbejdet aktivt med udvikling af hele organisationen med fokus på øget samarbejde på tværs af afdelinger. Det er sket gennem interne personaleseminarer og evalueringer samt ved eksterne konsulentforløb. Baggrunden er, at Sagnlandet gennem årene er vokset til en langt større arbejdsplads. I 2020 havde Sagnlandet 101 ansatte på lønningslisten, hvoraf 26 fastansatte, heraf 7 i fleksjob. Samlet set udgjorde bemanningen i 2020 i alt ca. 33 årsværk. Til sammenligning var der i år 2000 10 fastansatte og i alt ca. 21 årsværk.

I 2019 fortsatte den organisatoriske udviklingsproces. Her blev bl.a. afholdt tre forskellige personaleseminarer, der blev afsluttet med, at en 8 mand stor personale taskforcegruppe inklusiv direktør, drog på 3-dages internat og workshop. På internatet blev indtryk og udsagn fra personaleseminarerne drøftet og i lyset heraf, blev der arbejdet med at definere: 1) Hvilke opgaver en ny organisation skulle løfte og 2) Hvordan en ny organisation kunne designes for bedst muligt løsning af samme opgaver. Dette workshop arbejde resulterede i et oplæg til Ny Organisation, som Sagnlandets direktør præsenterede på et visionseminar over to døgn med bestyrelsen i november. Endelig organisation og ledelsesstruktur blev herefter godkendt af bestyrelsens i december 2019.

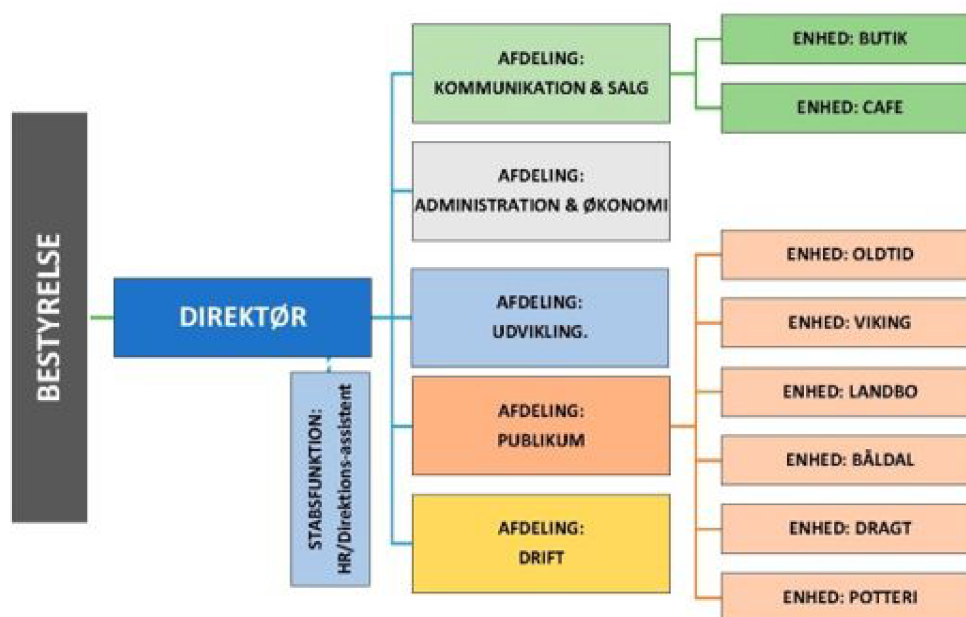
Formål med organisationsforandring

Den 21. januar 2020 blev Ny Organisation og ledelsesstruktur præsenteret ved et stort personalemøde, der var varslet medio december 2019 for de ansatte. Forud for forandringen af organisationen var der i 2019 gennemført en række evalueringer og analyser i større og mindre personalegrupper samt i bestyrelsen. Forandringen medførte at ledelsen, der hidtil kun havde bestået af direktør Lars Holten og driftschef Stig Claussen blev udvidet med fire nye chefer: Økonomi- & administrationschef Lone Knudtzen, publikumschef Lasse Stockholm Nielsen, kommunikations- & salgschef Tania Lousdal Jensen samt udviklingschef Charlotte Frantzdatter, der samtidig udfylder særlig stabsfunktion som direktionsassistent og HR-ansvarlig.

Organisationsforandringen betød, at Sagnlandets områdeansvarlige, der hidtil havde refereret direkte til direktøren, fik nye chefer, der samtidig fik ledelses- og økonomiansvar over de enkelte områders budgetter. Butiksansvarlig og cafeansvarlig referer nu til kommunikations- & salgsansvarlig, mens de områdeansvarlige for henholdsvis Oldtid, Viking, Landbo, Båldal, Dragtværksted og Potteri nu referer til publikumschef.

LEDELSESBERETNING

NY ORGANISATION INDFØRT I 2020 (fortsat)

Formålet med forandringen var flere: 1) At skabe en bredere og mere robust ledelse på baggrund af Sagnlandet Lejres markante udvikling og vækst de seneste mange år. 2) At skabe entydige beslutningsveje gennem hele organisationen. 3) At lade ”penge følge produkter” for at styrke forretningsudvikling. 4) At sikre overordnet styring af alle Sagnlandets ressourcer på tværs af afdelinger af hensyn til realisering af Sagnlandets overordnede strategier og mål for udvikling på både kort og langt sigt. 5) At bidrage til administrativ aflastning af områdeansvarlige i de historiske miljøer samtidig med, at kunne yde denne vigtige mellemlidergruppe mere sparring og opfølgning end hidtil, således at de områdeansvarliges fag-faglige kompetencer indenfor historie og pædagogik bringes bedre i spil ved fremtidige udviklingsopgaver.

Implementering med COVID-19 benspænd

Den nye ledelsesstruktur med direktør og 5 afdelingschefer blev effektueret efter offentliggørelsen ved personaleinformationsmødet 21. januar. Den ny organisation og chefgruppen fik imidlertid noget af en ilddåb, da Danmark ca. 6 uger senere brat blev lukket ned pga. COVID-19 pandemien. Ledelsens indsats skiftede derfor fokus fra den ene dag til den anden. Fokus på implementering af organisationsforandring og planlagte udviklingsmøder med medarbejdere måtte erstattes af et fokus, der var stift rettet mod Sagnlandets økonomiske overlevelse. Al energi og indsats blev nu rettet mod nærstudier af hjælpepakker, hjemsendelse af medarbejdere, politisk arbejde for at sikre, at Videnspædagogiske Centre blev omfattet af statens hjælpepakker, løbende krisekommunikation til diverse nøgleinteressenter og medarbejdere, håndtering af Kongehalsbyggeriets afslutning samt udarbejdelse af forskellige scenarier for forsvarlig åbning af Sagnlandet Lejre under hensyntagen til stadigt skiftende COVID-19 restriktioner.

Implementering af COVID-19 restriktioner og beredskabsplaner var ingen nem øvelse for nogen. Alle - både ledelse og medarbejdere - var naturligt bekymrede og usikre på, hvordan den uvante opgave skulle løses, når myndighedernes generelle anbefalinger og restriktioner skulle fortolkes og omsættes i Sagnlandets daglige drift og praksis. Alle gik dog til opgaven med krum hals, og mange detaljer blev testet og justeret undervejs. Dialog var vejen frem, da der var utrolig mange praktiske problemer undervejs, der skulle håndteres - foruden ondt i maven og usikkerhed omkring smitte i samfundet. Undervejs i sæsonen var ledelsen hyppigt i marken og bistod efter bedste evne med formidling, undervisning, oplæring og opsamling på diverse løse ender. Blandt andet blev der løbende forsøgt at rekruttere ekstra hænder pga. kombinationen af rekord besøg, ekstra hygiejne krav og stadige, skiftede sygemeldinger i medarbejderstaben pga. COVID-19-test's og svartider på typisk 3 døgn, der udfordrede al vagtplanlægning.

Evaluering af sæson 2020

LEDELSESBERETNING

NY ORGANISATION INDFØRT I 2020 (fortsat)

Efter sæsonen blev der samlet op på erfaringer og oplevelser fra den helt usædvanlige sæson. Sagnlandets samarbejdsudvalg arrangerede den årlige sæsonevaluering for alle ansatte 28. oktober og ledelsen den årlige Årscafe for alle fastansatte og områdeansvarlige 4 november. Begge evalueringer viste naturligt nok, at flere medarbejdere havde oplevet det som en udfordrende kombination at skulle forholde sig til forandringer som følge af Ny Organisation og COVID-19 restriktioner på én og samme tid. Mange udtrykte, at det havde været en hård og tærende sæson. På sæsonevalueringen gav medarbejderne bl.a. udtryk for, at det de især havde savnet var en kombination af mere information samt bedre mulighed for dialog undervejs. Derfor valgte ledelsen at udforme den efterfølgende årscafe som et temaseminar om ”information (envejs) og kommunikation (dialog)”. På seminaret fik deltagerne lejlighed til dels at lufte sæsonens frustrationer og dels at uddybe, hvad de konkret kunne ønske sig af de to forskellige kommunikationsformer.

Evalueringerne gav flere gode input. Bl.a. til en ny langsigtet IT-strategi, som Sagnlandet Lejre har under udvikling i samarbejde og sparring med Lejre Kommunes erhvervschef og Erhvervscenter Sjælland. Udvikling af Sagnlandets IT-platforme skal på sigt både lette den administrative byrde ved at effektivisere arbejdsgange samt gøre den interne kommunikation, herunder tilgængelighed af information, lettere for både afsendere og modtagere.

Kvalitetsledelsessystem under opbygning

I februar 2020, før COVID-19's indtog på scenen, var arbejdet med at udarbejde en kvalitetsledeshåndbog til Sagnlandet Lejre igangsat. Formålet med en samlet kvalitetsledeshåndbog er, at den skal sikre tilgængelighed af information, fastholde viden og lette arbejdsgange. I håndbogen er det tanken at samle og tilgængeliggøre alle oversigter over organisationen, strategier, områdeplaner, procedurer mm. Arbejdet med at nedskrive procedurer for diverse arbejdsgange, der blev sat i værk i 2017 efter et længere udviklingsforløb i samarbejde med konsulent fra Organisationen Danske Museer (ODM), fortsætter i regi af kvalitetsledeshåndbogen. Her bliver procedurerne standardiseret så informationen fremstår enkelt, overskueligt og i samme rækkefølge. Arbejdet med kvalitetsledeshåndbogen fortsætter i 2021.

Udvikling af 5-årsstrategi iværksat på baggrund af bestyrelsens visionsseminar

Først ultimo 2020 blev der luft til at påbegynde arbejdet med en ny 5 års strategi for Sagnlandets fortsatte udvikling. Strategien tager sit afsæt i bestyrelsens visionsseminar i november 2019. Udover den dengang aftalte og i 2020 nu gennemførte organisationsforandring, blev følgende vision fastlagt for Sagnlandet Lejres kommende langsigtede udvikling:

- **VISION: ”Sagnlandet Lejre skal udvikle sig til en minidestination med Kongehallen som epicenter”.**

For at opfylde visionen, skal det kommende strategiudviklingsarbejde sikre, at Sagnlandet i alle sammenhænge tænker og agerer som en destination med en klar profil. Det betyder bl.a. at:

- Vi skal lade Sagnlandet Lejre fremstå som del af en let forståelig geografi, der er karakteriseret af en autentisk og interessant fortælling.
- Vi skal se vores destinations geografi som naturligt defineret af ”Fjordlandet”. Det er herfra ”vores verden går”, og vi skal vedkende og forholde os aktivt til fortællingen og geografien. Herunder at tænke i co-branding. (*Ultimo 2020 har de tre kommuner Lejre, Frederikssund og Roskilde indgået aftale om og etableret en ny DMO (Destination Management Organisation) med selvstændig direktion og bestyrelse med Frederikssund Kommunes udvalgsformand for Vækstudvalget som bestyrelsesformand og Sagnlandet Lejres direktør som næstformand*).
- Vi skal invitere til samarbejde med relevante eksterne partnere, så vi spiller hinanden stærkere og tilsammen understøtter billedet/oplevelsen af ”destinationen”. Herunder skal vi tænke i krydssalg og mersalg og udvikle forretningsmodeller og samarbejder med f.eks. andre attraktioner, overnatningssteder, transporterhverv, spisesteder og lignende. Vi skal gøre gæsteoplevelsen ”nem og bekvem”.
- Vi skal se os selv som en vigtig og identitetsskabende del af ”Vores sted”, der er den samlede overskrift på Lejre Kommunes brandingstrategi. Den lægger vægt på fællesskab, kulturarv, natur og bæredygtighed, der tilsammen karakteriserer det ”gode liv på landet - tæt på storbyen”. Her skal Sagnlandet og Kongehallen indgå som ”Vores helt særlige sted i Lejre

LEDELSESBERETNING

NY ORGANISATION INDFØRT I 2020 (fortsat)

Kommune”.

- Vi skal i vores eksterne branding af Sagnlandet Lejre som mini-destination anvende Kongehallen som epicenter, fordi Kongehallen er vores fyrtårn, der har potentialet og formatet til at skabe opmærksomhed både nationalt og internationalt.
- Vi skal derfor internt gøre os klart, hvad der i Sagnlandet er det helt unikke i vores egen fortælling om Kongehallen, og som kun vores Kongehal kan være afsender af.
- Vi skal derfor internt arbejde med at udrede og trække de ”røde tråde”, der på tværs af alle vores områder og afdelinger spinder Kongehallen sammen med resten af Sagnlandet i en meningsfuld totaloplevelse for gæsterne, så de oplever en gennemtænkt og helstøbt kunderejse.

For alle Sagnlandet Lejres forskellige afdelinger og områder er der ultimo 2020 iværksat de første udviklingsmøder med alle områdeansvarlige. På møderne sættes den fælles strategiske retning, og der defineres individuelle mål og fastlægges konkrete, afdelingsspecifikke indsatser og handleplaner. Det tværgående strategiarbejde skal sikre, at hele arbejdspladsen holder fælles retning og har indsigt i den overordnede vision, som Sagnlandet skal udvikle sig efter i de kommende år. Strategiudviklingen, der skal sætte kød og blod på visionen, fortsætter i 2021.

COVID-19 RESTRIKTIONER OG LØSNINGSORIENTERED E INDSATSER

Nedlukningen af Danmark 11. marts 2020 blev startskuddet på et omfattende arbejde med at omstille Sagnlandet Lejres drift til gældende COVID-19 restriktioner, så det blev muligt at holde åbent for gæster, når regering, folketing og sundhedsmyndigheder gav grønt lys for genåbning af kultursektoren. For Sagnlandet var det fra 8. juni 2020, datoen hvor forsamlingsforbud blev løftet fra 10 til 50 personer. Myndighedernes restriktioner blev løbende ændret i gennem hele 2020 og i forbindelse med hver ændring, justerede Sagnlandet Lejre sine planer derefter.

Beredskabsplaner

Det blev til i alt 5 beredskabsplaner i perioden 12 maj til og med efterårsferien 18. oktober 2020, hvor Sagnlandets hovedsæson med almindeligt publikumsåbent sluttede. Herefter afvikler Sagnlandet gruppearrangementer for skoler, private og offentlige virksomheder, organisationer samt større private grupper. Det fik imidlertid en brat ende, da forsamlingsforbud fra 26. oktober blev sat ned fra 50 til 10 personer. Det medførte straks aflysninger af alle bookede møder og konferencer. Af samme grund aflyste Sagnlandet sit årlige, traditionsrige juleåbent i de tre første adventsweekender, der hverken ville være forsvarligt ud fra et sundhedsmæssigt, gæstetilfredsheds mæssigt og økonomisk perspektiv.

Siden 5. januar 2021 er restriktioner skærpet yderligere, bl.a. skal udendørs kulturinstitutioner, zoologiske anlæg, akvarier mv. holde både indendørs- og udendørsarealer lukkede for offentligheden. Fra 1 marts har myndigheder givet grønt lys for delvis åbning af udendørs attraktioner med et forsamlingsforbud på max. 5 personer og krav om at alle indendørs faciliteter er lukket. Sagnlandet Lejre er derfor pt. lukket for alle aktiviteter indtil forsamlingsforbudsstørrelse og øvrige restriktioner i lighed med 2020, gør det muligt at åbne på meningsfuld vis.

COVID-19 håndtering i åbningssæson

I den korte åbningssæson fra 8. juni til 18. oktober 2020 håndterede Sagnlandet Lejre myndighedernes krav og anbefalinger med følgende COVID-19 forebyggende tiltag:

- Information: COVID-19 forholdsregler blev annonceret på flyers, som gæsterne fik udleveret i Sagnlandet Lejres butik ved billetkøb, i Sagnlandet Lejres APP og på vores hjemmesiden.
- Afspritning og håndhygiejne: Ca. 25 spritstandere blev placeret rundt omkring i Sagnlandet på strategiske steder, bl.a. ved: Alle kontaktpunkter som ind- og udgangsdøre, låger i hegn, indgange til historiske områder og hvor formidlingsaktiviteter i øvrigt foregik. Derudover tog Sagnlandets formidlingsinstruktører dagligt ca. 25-30 ”løse” spritbeholdere med ud i marken, hvor de blev stillet let tilgængeligt op, hvor formidleren befandt sig.
- Afskærmning og ensretning: I Butik og Cafe blev opsat plexiglasafskærmning hvor relevant i forbindelse med kasseekspeditioner.
- Skiltning: Rundt om i Sagnlandet blev der opsat ca. 300 skilte. De var placeret ved alle ind- og udgange, bygninger, døre, fælles faciliteter som toiletter, bad og Café samt ved spritstandere.

LEDELSESBERETNING

NY ORGANISATION INDFØRT I 2020 (fortsat)

- Øget rengøring: Alle fælles faciliteter blev gjort ekstra rent flere gange om dagen ved ansættelse af ekstra rengøring.
- Aflukning af mindre historiske bygninger for almindeligt publikum: Alle historiske bygninger, med undtagelse af den store Kongehal, blev lukket for frie gæster i hele sæsonen. Kun de gæster, der havde booket overnatning som fortidsfamilier havde adgang til deres "historiske bolig". Alle huse med overnattende gæster blev desuden desinficeret mellem hvert hold gæster.
- Begrænsning af deltagerantal og forhåndsbooking af pladsbilletter: I Kongehallen blev der i de perioder af sæsonen, hvor forsamlingsforbud var fastsat til max. 50 personer, gennemført rundvisninger af en ½ times varighed med max 49 deltagere og 1 formidler. På Sagnlandets hjemmeside var det muligt at booke gratis pladsbilletter på fastsatte tider. I de dele af sæsonen, hvor forsamlingsforbud var 100 personer, var der fri, men ensrettet adgang til Kongehallen samtidig med, at formidlingsinstruktører i hallen sikrede løbende flow gennem bygningen.
- Prøv-selv aktiviteter stærkt begrænset: Gennem hele sæsonen var populære prøv-selv aktiviteter som f.eks. bueskydning og smykkeværksted lukket. De steder, hvor der blev gennemført aktiviteter med deltagelse af gæster, var der personale tilstede, som sørgede for at hjælpe med afspritning, udlevering af genstande og introduktion til aktiviteten. Det gjaldt f.eks. i det populære familieområde "Båldalen", hvor folk sæsonen igennem fortsat havde mulighed for at sejle i stamme- og robåde, hugge med jernalderøkser og male mel på stenkværne med gruttesten. Her var personalet af samme grund opgraderet fra normalt 2 til nu 5 instruktører.
- Aflysning af store events og "dagens sæsonprogram": For at forebygge sammenstimlen blev der ikke lavet et dagsprogram over aktiviteter og tidspunkter til udlevering til de besøgende som normalt. Af sammen grund blev bl.a. sommerens store årlige vikingetræf med over 100 frivillige deltagere aflyst. I stedet blev alle historiske områder bemanded med en formidlingsinstruktør. Med disse tiltag var hensigten at sikre, at gæsterne på egen hånd rundt i Sagnlandet kunne møde en medarbejder, der på ad hoc basis kunne fortælle og fremvise redskaber mv.
- Skoleundervisning ombooket og tilpasset: Den skoleundervisning der var forhåndsbooket i perioden april-juli blev ombooket til efterårssæson. Elevantal blev desuden reduceret i hvert område og personlige værnemidler som engangshandsker, mundbind og ansigtsværn stillet til rådighed i forbindelse med afstandskrav og behov i den aktuelle undervisningssituation.

På dette sted skal der her lyde en varm og dybfølt tak til Liljeborgfonden, der på baggrund af ansøgning og hurtig sagsbehandling den 22. maj 2020 ydede en generøs donation til Sagnlandet på 496.000 kr. Den donation gjorde det muligt for os at aflønne alle de ekstra hænder, som det var nødvendigt at ansætte i 2020 for bl.a. øget rengøring og ekstrabemanding i Båldalen.

Investering i ombygning og udvikling af fysiske rammer aht. COVID-19

Som videnspædagogisk aktivitetscenter med fokus på gæsternes aktive deltagelse betød COVID-19 pandemiens restriktioner, at flere af Sagnlandets fysiske installationer for publikumsinddragelse med et slag var uegnede til brug i deres nuværende form. Derfor satte Sagnlandet Lejre allerede primo maj en fundraising indsats i gang for at rejse økonomiske midler til at ændre udvalgte, eksisterende faciliteter samt at skabe nye COVID-19 sikre faciliteter til gavn og glæde for gæster. Takket være stor imødekommenhed fra tre private fonde og en offentlig pulje hos Lejre Kommune lykkedes det Sagnlandet ultimo juni og primo juli at få tilsagn til:

- Ombygning og udvidelse af Arkæologisk Værksted: Arkæologisk Værksted er et særdeles populært prøv-selv område i Sagnlandet. Her er bl.a. en række nedgravede "udgravnings-sandkasser" med arkæologiske fund, som gæsterne selv skal lede efter med metaldetektor og graveske. Vores tre udgravnings-sandkasser lå pga. COVID-19 restriktioner nu for tæt og var beregnet til større grupper i hver. Takket være fondsstøtte lykkedes det at ombygge området og etablere 5 nye "udgravnings-sandkasser" i coronasikker afstand, og som hver kunne rumme én større familieenhed. Ligeledes fik vi mulighed for at udskiftet vores to nedgravede "undersøgelses-kasser" til henholdsvis "skeletpuslespil" og "menneskegrav" til to nye og større kasser med bedre afstand. Desuden fik vi som noget nyt integreret bænkesæder langs

LEDELSESBERETNING

NY ORGANISATION INDFØRT I 2020 (fortsat)

sandkasserne til hvil og snak for de deltagende familier. Endelig fik vi øget antallet af metaldetektorer og ”arkæologiske fund” til glæde for gæsterne.

- Investering i samiske telte (lavuuer) for vejrlig og udeundervisning: Vores Båldalsområde, som ligger lige ved Café Hvidesøhus, er et område med bænke og bålsteder, hvor gæsterne kan spise medbragt mad. Grundet COVID-19 restriktioner og afstandskrav blev områdets kapacitet i 2020 begrænset. Det var derfor oplagt at tænke i bedre udnyttelse af Sagnlandets store, naturskønne areal til yderligere spredning af gæsterne. Takket være fondsstøtte blev det i løbet af 2020 muligt at planlægge og anlægge flere gode og bekvemme opholdssteder spredt i landskabet for hvil og madpakkespisning. Der er nu anlagt to nye madpakkeområder under ”tag” i Stenalderområdet og i Jernalderområdet i form af store samiske telte, såkaldte lavuuer. Disse faciliteter kan også bruges som ly i forbindelse med skoleundervisning i tilfælde af dårligt vejr. I forbindelse med anskaffelsen af lavuuerne, er der indkøbt 40 nye bord/bænkset, der både skal bruges til indretning af teltene og til at opsætte rundt om i Sagnlandets store landskab.

Til hjælp til realisering af ovenstående to projekter, skal der her lyde varm tak for støtte fra Grete og Sigurd Pedersens Fond (109.000 kr.), Kaptajn Aage Nielsens Fond (50.000 kr.), Albion Fondet (20.000 kr.) og Lejre Kommune via puljen ”Tilskud til børneaktiviteter for kulturinstitutioner, museer og videnspædagogiske aktivitetscentre for sommeren 2020 (50.000 kr.)”

- Investering i udendørs opholds- og rastefaciliteter for øget gæstespredning: Sagnlandet Lejre har henover efterår og vinter 2020 investeret i anlæg af nyt madpakkeområde ved Landbohuse og 28 nye faste, smukke bænke, der opstilles rundt i landskabet langs vores mange hyggelige stier. Ligeledes har vi investeret i overdækning af gårdspladsen ved Cafe Hvidesøhus, hvor der er opsat kæmpe markedsparasoller med indbygget varmfunktion. Alt sammen opgraderinger og tiltag, der sikrer, at vi kan tilbyde vores gæster nye indbydende spise- og rastefaciliteter udendørs, og som samtidig sikrer mulighed for at overholde COVID-19 afstandskrav mv.

Ude på den anden side af et udfordrende og travlt år 2020, kan vi nu konstatere, at Sagnlandet gennem målrettet indsats kom helskindet gennem krisen. Vi har samtidig gjort os mange praktiske erfaringer med at skulle tilpasse vores arbejde og aktiviteter til en COVID-19 pandemi. Med disse erfaringer i bagagen, kan vi forhåbentlig forberede os langt bedre på sæson 2021.

MARKEDSFØRING OG KOMMUNIKATION

Sagnlandet Lejre arbejder for at skabe positiv opmærksomhed omkring sit alsidige virke. Herved bidrager Sagnlandet med positiv opmærksomhed om Lejre Kommune og Region Sjællands unikke kulturhistoriske værdier og oplevelser for kulturturister, børnefamilier, skoler og institutioner, der ønsker at kombinere leg og læring med aktive natur- og kulturoplevelser.

Den aktive PR-indsats omfatter trykte og sociale medier, digitale platforme og samarbejder med medieaktører. Afhængigt af medie- og målgruppe vinkler og skriver vi historierne forskelligt for at nå så stor en del af Danmarks befolkning som muligt. Målet er at styrke befolkningens interesse for kulturhistorie i almindelighed og kendskabet til Sagnlandet Lejres kulturhistoriske arbejde og aktiviteter i særdeleshed. Det skal sikre, at Sagnlandet er ”top of mind”, når familier og turister skal vælge mellem dagens mange eksisterende kultur- og oplevelsestilbud.

Ny hjemmeside med forbedret onlinebooking og køb

I 2020 opnåede 169.851 unikke brugere. Det er en massiv stigning på 68% i forhold til 2019, hvor hjemmesiden rundede 101.014 unikke brugere. Det skyldes en række særlige indsatser og omstændigheder:

- Design og udvikling af ny brugervenlig hjemmeside: I samarbejde med firmaet Standoutmedia gik Sagnlandet Lejre i luften i februar 2020 med ny hjemmeside. Standoutmedia bistod desuden med at varetage Sagnlandets google adwords-annoncering. Foruden en markant opgradering af hjemmesidens udseende og hastighed, har den ny hjemmeside gjort det nemmere for kunder at booke og købe på egen hånd. Udover køb af de sædvanlige onlinebilletter har man som noget nyt i 2020 kunnet gennemføre både booking, valg af ”fortidshus” og betaling af fortidsfamilieophold på egen hånd takket være øget digitalisering og forenkling af procedurer.
- Indvielse og åbning af Kongehallen 17. juni 2020: Kongehalsåbningen var i sagens natur den

LEDELSESBERETNING

MARKEDSFØRING OG KOMMUNIKATION (fortsat)

største nyhed i hele Sagnlandet Lejres 55 år lange historie. Åbningen, og det store PR arbejde op til (der måtte laves fuldstændigt om pga. aflysning af den oprindeligt planlagte åbning 29 maj og tilpasses ny og anderledes COVID-19 åbning 17. juni) ses tydeligt i hjemmesidestatistik. Trafikken på blev firdoblet på åbningsdagen og fulgt af markante ”spikes” i dagene efter. Der har ligeledes været forhøjet trafik (målt i antal brugere) på hjemmesiden resten af sæsonen igennem.

- Erhvervsministeriets sommerpakke med 50% rabat på entre i skolernes sommerferie på bl.a. Videnspædagogiske Aktivitetscentre. Den øgede trafik på hjemmesiden i sommerferien skyldes også synergien mellem den nyåbnede Kongehal, Regeringens ”sommerpakke-entré-rabat” og det forhold, at ekstraordinært mange danskere i 2020 holdt ferie i Danmark pga. COVID-19 utryghed ved udlandsrejser.

Massiv mediebevågenhed af Kongehalsåbningen i kombination med ovennævnte omstændigheder har bidraget til det samlede, ekstraordinære boost af unikke brugere på hjemmesiden.

Sociale medier og særlig COVID-19 støttegruppe

Sagnlandets Facebookside har også mærket positiv effekt af Kongehalsåbningen. I 2020 har vi lavet 67 Facebookopdateringer. Ved udgangen af 2020 har Sagnlandets Facebookside nu 14.932 følgere mod 11.649 i 2019. En stigning på 28%.

Opslag der i 2020 tiltrak sig særlig meget opmærksomhed og interaktion, var bl.a. løbende opslag om byggeriet af den næsten færdige og sidenhen åbnede Kongehal. Heriblandt videoklipet af Sagnlandet Lejres protektor, HM Dronningen, som erklærer Kongehallen for åben, da hun med et velrettet sværdhug kapper det røde bånd foran hovedindgangen over.

I 2020 har Sagnlandets Kommunikations- og Salgsafdeling lagt ekstra indsats i at facilitere en ny facebookgruppe ”*Støt op og Sagnlandet Lejre*”. Den særlige støttegruppe udsprang af reaktioner på Sagnlandets COVID-19 nedlukning og vores deraf afledte, uviste økonomiske fremtid. Primo april tog en gruppe frivillige fra Sagnlandet Lejres venneforening resolut initiativ til at oprette og drive Facebookstøttegruppen. Sagnlandets direktør og kommunikationschef har bakket op om den store frivillige indsats og hjulpet med at facilitere gruppens administratorer samt bidraget med opslag og indhold til gruppen. Gruppen voksede på rekordtid og har nu i alt 5.063 medlemmer. Mens Sagnlandet var nedlukket frem til 8. juni, sikrede de frivilliges indsats indsamlede midler på godt en halv million kroner via Facebookgruppen. De mange penge kom ind i form af støttekøb af billetter trods nedlukning, frivillige, private donationer på alt mellem 50 kr. og helt op til 50.000 kr. samt køb af talrige medlemskaber af Venneforeningen. Den voksede fra 225 til 913 medlemmer. En imponerende stigning på 406%.

Der skal her lyde en kæmpe stor og varm tak til de mange, mange frivillige facebookstøtter, der ikke bare støttede med køb og donationer, men som også delte talrige gode minder, fotos, og afholdt net-auktioner til fordel for Sagnlandet mv. Sagnlandets nu 82 årige grundlægger, Hans-Ole Hansen, bidrog desuden med fine ugentlige fortællinger fra Sagnlandets barn- og ungdom på Facebook-siden. Denne store, frivillige og hurtige indsats betød en meget stor moralsk opbakning til alle sagnlændinge i en meget mørk og usikker tid. En særlig tak skal her lyde til de tre frivillige administratorer af støttegruppen Christina Brandt, Dina Bergstrøm og Christine Roederer, der udover at svare og dele og sprede de mange Facebook indlæg også stillede op til diverse interview i TV og presse som stærke ambassadører for Sagnlandets arbejde.

Presseindsats og særlige mediesamarbejder

I 2020 har Sagnlandet Lejre udsendt i alt 25 pressehistorier, heraf 6 generelle pressemeddelelser og 19 special-historier til udvalgte medier.

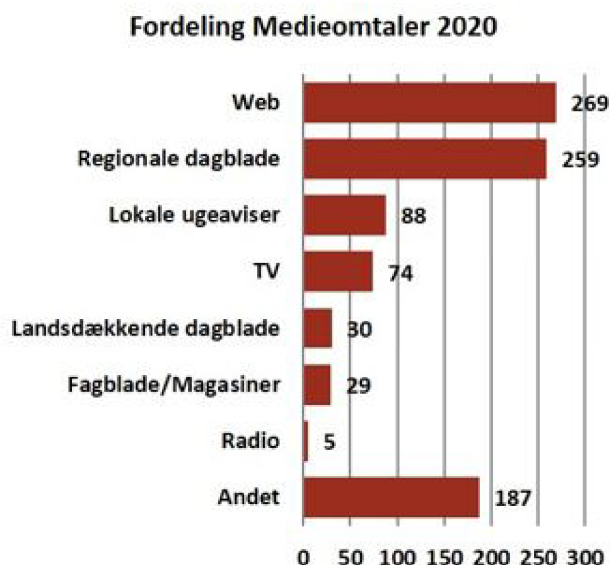
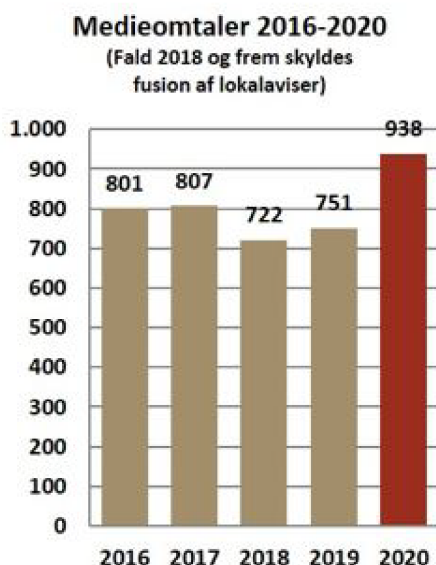
De generelle pressemeddelelser blev sendt til en bred vifte af medier med fokus på Sagnlandets publikumsaktiviteter, COVID-19-situationen og aktuelle projekter. En særlig glædelig pressemeddelelse blev udsendt under nedlukningen i april. Her blev Sagnlandet Lejre tildelt den fornemme Amalienborgpris af bestyrelsen for Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond. Det var kun 14. gang siden 1972, at prisen blev uddelt. Den tildeles i anerkendelse for en væsentlig videnskabelig eller

LEDELSESBERETNING

MARKEDSFØRING OG KOMMUNIKATION (fortsat)

kulturel indsats. I august 2020 kunne Sagnlandet Lejre igen udsende meddelelse om en særlig anerkendelse. For her blev Sagnlandet årets modtager af Snedkerprisen, der blev tildelt Sagnlandet for arbejdet med Kongehallen og projektets innovative brug og kombination af traditionelt snedker- og træskærer arbejde og hypermoderne digitale CNC-skæreteknikker. Det var kun tredje gang, at Snedkerprisen blev uddelt.

De specielle historier pitcher og ”forærer” vi til udvalgte medier, der både kan omfatte trykte og online-medier, flow tv og streamings programmer. I 2020 har vores pressepitch omfattet særlige historier om alt fra COVID-19-udfordringer, til frivillige Sagnlands-forløbere samt åbningen af Kongehallen. Mange af de i alt 19 pitch af special-pressehistorier udviklede sig til flere separate omtaler. Det gav bl.a. store artikler i fagblade som ”Skoven”, ”Dansk Byggeri”, VisistDKs internationale nyhedsbreve, Politikens ”Vi rejser” samt flotte arkitekturanmeldelser i Berlingske Tidende og Weekendavisen. Ligeledes blev Kongehallen præsenteret i nyhedsudsendelser på DRs TV-avisen, TV2-Nyheder, TV2-News og TV2-Lorry samt i DR P1, P3 og P4.

Foruden det direkte arbejde med medierne, blev der i 2020 lagt mange kræfter i koordinering og fælles indsats i et samarbejde med Kongehuset kommunikationsafdeling i forbindelse med HM Dronningens indvielse af Kongehallen. Således delte Kongehuset opslag om åbningen af Kongehallen i Sagnlandet Lejre på deres egne platforme: og

I efteråret 2020 indgik Sagnlandet Lejre i to særlige mediasamarbejder. Det ene var med DR om produktionen af TV-serien ”Hvor Ligger Løkken”, der blev sendt i 2020. Her er et afsnit optaget i Sagnlandet Lejre. Det andet var et samarbejde med Rådet for Sikker Trafik og produktionsselskabet New Land. I forbindelse med en kampagne for brug af cykelhjelme i trafikken lavede de en række optagelser i Sagnlandet. Kampagnen er planlagt til brug i 2021.

Samlet antal medieomtaler i 2020 udviser en stigning på 24,9 % i forhold til 2019. Fra i alt 751 omtaler i 2019 op til 938 i 2020. Med til billedet hører, at antallet af TV-omtaler i 2020 er sat konservativt. Det skyldes, at det ikke er muligt at høste data på samtlige visninger af diverse programmer og spots på bl.a. DR. Aktuelt gælder det f.eks. genudsendelser af Brødrene Madsens Tidsrejse og den nye serie ”Hvor ligger Løkken?”. Her har Sagnlandet Lejre f.eks. være eksponeret i hvert eneste reklamespot for serien udover i selve afsnittet. Tilsvarende gælder genudsendelser og visninger af nyhedsklip fra f.eks. åbningen af Kongehallen, som kun registreres i databaser som infomedia én gang, men som har været vist talrige gange.

Sagnlandet Lejre omtales også af sine gæster, når de deler deres besøgsoplevelser via sociale medier. Sådanne bruger-drevne omtaler har naturligvis betydning for andre potentielle gæsters opfattelse af Sagnlandet og indgår i deres til-/fravalg af attraktioner som udflugtsmål. Det er derfor vigtigt at følge, hvordan vi i Sagnlandet bedømmes ”uden for hegnet”.

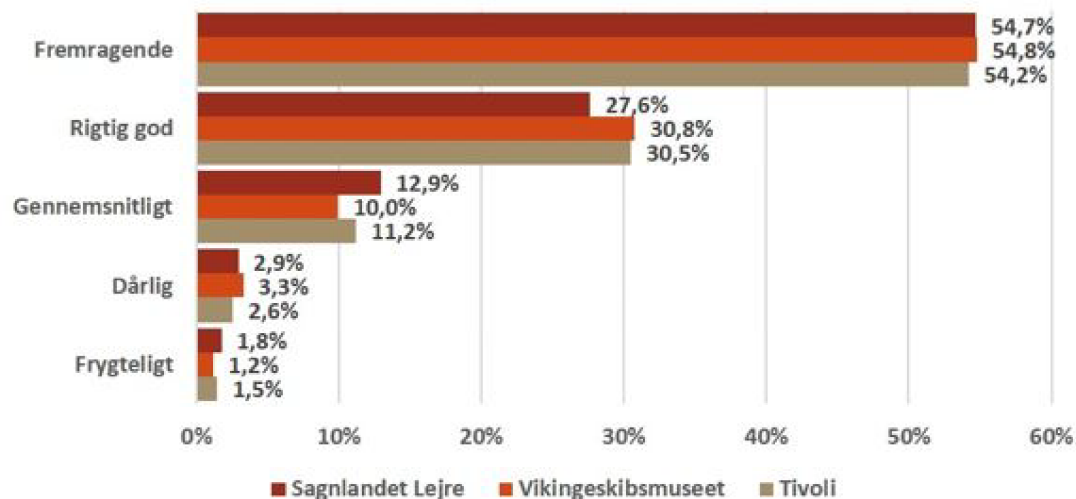
En vigtig, international brugerplatform er TripAdvisor. Derfor har Sagnlandet lagt link til TripAdvisor på

LEDELSESBERETNING

MARKEDSFØRING OG KOMMUNIKATION (fortsat)

sin hjemmeside for at bruge den som et aktivt, men ikke styrbart, markedsføringsredskab. Anmeldelserne her komplementerer vores egne, interne, skriftlige gæsteanalyser. Kommer der kritik, er det af samme grund vigtigt at besvare denne hurtigt.

Tripadvisor 2020- benchmarking
Sagnlandet/Vikingskibsmuseet/Tivoli

TripAdvisors anmeldelser viser i 2020 fortsat god overensstemmelse med Sagnlandets egne publikumsanalyser om end bedømmelserne på nettet er skarpere. Benchmarking med en lokal samarbejdspartner, Vikingskibsmuseet og et nationalt og internationalt dansk attraktionsikon, Tivoli, viser, at Sagnlandets medarbejdere i sådanne eksterne bedømmelser opnår flotte vurderinger af gæsterne". Til forskel fra 2019 må vi dog konstatere et vist skred fra "Fremragende" (fra 59,4% i 2019 til 54,7% i 2020) til kategorierne "Rigtig god" (fra 25,8% til 27,6%) og "Gennemsnitlig" (fra 10,3% til 12,9%), mens Tivoli og Vikingskibsmuseet ligger omtrent uændret. Forskydningen må igen forklares ved COVID-19, hvor Sagnlandet var nødsaget til at reducerer sine "prøv-selv-aktiviteter" markant samtidig med, at de historiske miljøers små huse, kun kunne opleves udefra og ikke som normalt også indefra.

LEDELSESBERETNING

ÅRSRESULTAT 2020

Siden 2016 har resultatopgørelsen afspejlet, at Fonden Sagnlandet Lejre har været i gang med byggeri af "Sagnkongernes Verden" finansieret af private fonde. Det gælder også i resultatopgørelse 2020, hvor dækningsbidrag i 2020 faldt til 35,0 mio. kr. mod 46,9 mio. kr. i 2019) da byggeri af Kongehal er afsluttet i 2020. Nettoomsætning, der afspejler drift under normale forhold uden særlige anlægsprojekter, er steget til (25,5 mio. kr. mod 17,6 mio. kr. i 2019) pga. øget besøgsinteresse som belyst ovenfor.

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR-31. DECEMBER	2020 (kr.)	2019 (kr.)
Undervisningsministeriet (driftstilskud)	5.376.000	5.426.000
Lejre Kommune (driftstilskud)	2.285.000	2.285.000
Diverse offentlige	60.166	0
Ekstraordinære tilskud (tildelte hæderspriser og tilskud private fonde)	1.126.000	0
Entreindtægter (ekskl. sommer-pakke-refusion 27/6-9/8 2020)	7.638.398	4.202.355
Varesalg, butik og kiosk	3.371.464	2.066.390
Øvrige indtægter	2.389.699	2.570.956
Periodisering donationer (Velkomstcenter 2009, Hvidesøhus 2019, Sagnkongernes Verden 2020)	3.291.861	1.063.647
NETTOOMSÆTNING	25.538.588	17.614.348
Vareforbrug	-2.401.272	-1.871.936
Andre driftsindtægter (Omsætning indkøbscentral – byggeri Sagnkongernes Verden)	7.143.956	31.111.411
COVID-19 Lønkomensation 3/4-1/6 2020	475.450	
COVID-19 "Sommer-pakke-tilskud", statsrefusion 50% billetterabat i per. 27/6-9/8 2020	4.240.830	
DÆKNINGSBIDRAG	34.997.552	46.853.823
Personaleomkostninger	-11.761.262	-12.105.216
Øvrige omkostninger (salgs-, ejendoms, auto og administrationsomkostninger)	-6.399.783	-2.863.365
Af- og nedskrivninger	-1.335.962	-1.237.872
Andre driftsomkostninger (omkostninger vedrørende byggeri Sagnkongernes Verden)	-8.292.984	-30.501.503
DRIFTSRESULTAT	7.207.561	145.867
Indtægter af kapitalandele	-560.424	-13.887
Andre finansielle omkostninger	-100.826	-63.280
ÅRETS RESULTAT	6.546.311	68.700
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING		
Henlæggelser til reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver ¹⁾	6.120.000	0
Overført resultat	426.311	68.700
I ALT	6.546.311	68.700

¹⁾ Sagnlandets mange historiske miljøer er særdeles vedligeholdelseskrævende. Hensatte midler gør det muligt at gennemføre større, samlede renoveringer af bygninger og landskabsinstallationer på forsvarlig vis

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB

I tilknytning til det ordinære årsregnskab udarbejder Sagnlandet Lejre hvert år et samfundsregnskab. Samfundsregnskabet illustrerer, hvordan Sagnlandets tilstedeværelse og aktiviteter har positiv indflydelse på den økonomiske omsætning i samfundet uden for Sagnlandet.

En vurdering af Sagnlandets samfundsmæssige betydning anskueliggør vi gennem den såkaldte ABS-analyse. ABS står for Attraktionernes Betydning for Samfundet. Analysen har til formål at vurdere og kvantificere attraktioners:

- Direkte økonomiske afledte effekt overfor det offentlige i form af skatter og afgifter.
- Indkøb fordelt på lokalområde, region, Danmark og internationalt.
- Bidrag til arbejdspladser og omsætning i lokalområdet.

ABS-analysen er udviklet af revisionsfirmaet KPMG i regi af Danmarks hidtil største kompetenceudviklingsprojekt for attraktioner, ODA-projektet (Oplevelsesudvikling i Danske Attraktioner) finansieret af Arbejdsmarkedets Feriefond.

ABS-analysen integrerer de officielt anerkendte beregningsmodeller TØBBE (Turismens Økonomiske Betydning for Samfundet udviklet af VisitDenmark) og LINE (model for den økonomiske aktivitet i danske kommuner udviklet af AKF (Anvendt Kommunal Forskning)).

ABS-analysen anvender f.eks. oplysninger om døgnforbrug for endagsturister fordelt på regionsniveau og nationalitet baseret på VisitDenmarks analyser af danske og udenlandske turisternes forbrug. Disse nationale statistiske oplysninger kombineres med attraktionens egne publikumsanalyser og regnskabstal.

SAGNLANDET LEJRES direkte økonomiske udveksling med samfundet

Sagnlandets direkte, økonomiske udveksling med samfundet viser, at nettobidrag fra samfundet til Sagnlandet i 2020 er på 4.743.061 kr. (I 2019 var samfundets nettobidrag 7.107.875 kr.)

Samfundets samlede økonomiske nettobidrag til Sagnlandet er således 2.917.939 kr. mindre end de samlede driftstilskud på 7.661.000 kr., som Sagnlandet Lejre i 2020 modtog i ordinært driftstilskud fra stat og kommune til sit almennyttige virke.

SAGNLANDET LEJRES direkte økonomiske udveksling med samfundet 2020			
BETALT TIL SAMFUNDET		MODTAGET FRA SAMFUNDET	
A-skat, AM-bidrag	4.027.614 kr.	Offentlige, ordinære driftstilskud	7.661.000 kr.
ATP	117.183 kr.	Købsmoms, netto	2.853.899 kr.
Salgsmoms	2.940.220 kr.	Refusion, fleksjob mv.	1.600.449 kr.
Energiafgifter netto	336.484 kr.	Refusion, sygedagpenge, barsel mv.	193.785 kr.
Fleksjobbidrag Stat	98.976 kr.	Refusion, energiafgifter	139.768 kr.
AUD, FIB, Barselsfond mv.	185.363 kr.		
I ALT BETALT DIREKTE TILBAGE TIL SAMFUNDET	7.705.839 kr.	I ALT DIREKTE BETALING FRA SAMFUNDET	12.448.900 kr.
NETTOBIDRAG FRA DET OFFENTLIGE		4.743.061 kr.	

Målt på regnskabstal har Sagnlandet i 2020 således returneret ca. 38 % (2,9 mio. kr.) af sit ordinære offentlige driftstilskud direkte tilbage til samfundet i kroner og øre.

SAGNLANDETS afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet

Udover at Sagnlandet sender ca. 38 % af sine offentlige driftstilskud direkte tilbage til samfundet, sikrer Sagnlandets virksomhed og mange besøgende, at andre aktører uden for Sagnlandet kan bidrage positivt til samfundsøkonomien.

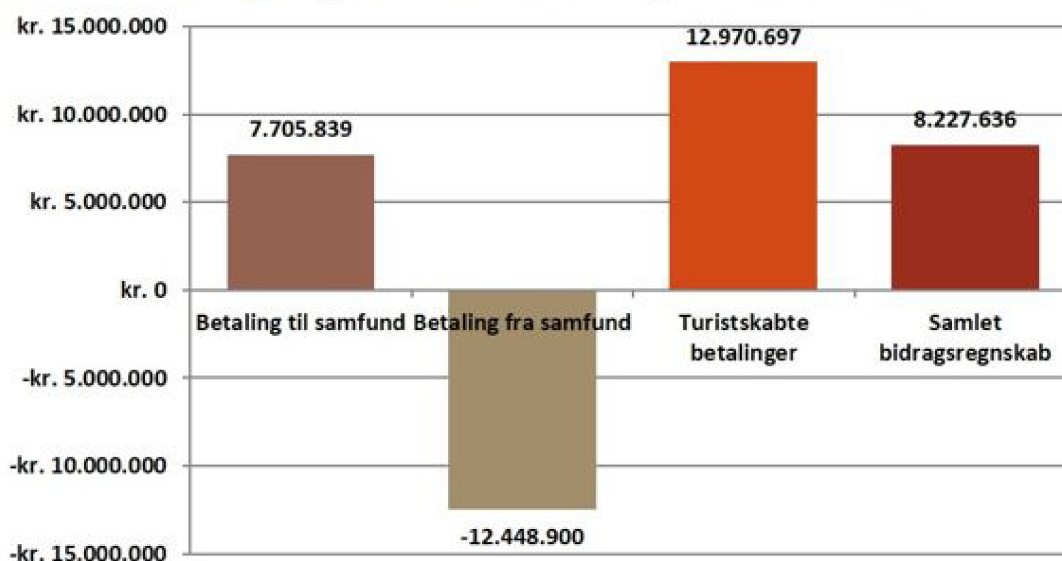
LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

SAGNLANDET LEJRES afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet 2020		
Antal besøgende i alt	97.728	
Hvoraf	75.368	kommer til området pga. SAGNLANDET LEJRE
Hvoraf	11.757	besøger området pga. Sagnlandet og andre oplevelser
Hvoraf	10.603	besøger området eller bor i området og besøger derfor Sagnlandet i anden forbindelse
I alt udgør	68.357	af det samlede besøgstal endagsturister
Disse endagsturister skaber en omsætning i samfundet for i alt kr.	29.052.609 kr.	
Af samlet antal besøgende vælger	10.675	at overnatte i området (ca. 15 km's radius)
De overnattende gæster skaber en omsætning i samfundet på kr.	8.006.525 kr.	
Samlet skaber alle de besøgende en omsætning i samfundet på kr.	37.059.134 kr.	udover den omsætning som lægges direkte i SAGNLANDET LEJRE
Heraf udgør kr.	18.529.567 kr.	omsætning i området
SAGNLANDET LEJRE skaber gennem den afledte omsætning	48	arbejdspladser i samfundet udover Sagnlandets egne arbejdspladser
Disse 48 arbejdspladser bidrager med	12.970.697 kr.	til de offentlige kasser i form af moms, A-skat, ATP og lign.
SAGNLANDET LEJRES samlede bidragsregnskab til samfundet er	8.227.636 kr.	<i>Samlet set bidrager Sagnlandet positivt til samfundet alene målt på økonomiske parametre.</i>

Sagnlandets afledte økonomiske bidrag til omsætning i samfundet beregnes ud fra ABS-modellen. Det sker vha. VisitDenmarks økonomiske nøgletal for forskellige turisttypers døgnforbrug (Kyst/Naturturisters døgnforbrug 2020) og sammensætningen af Sagnlandets 97.728 besøg i 2020 opgjort vha. gæsteanalyser.

Sagnlandet Lejres økonomiske udveksling med samfundet 2019

Samlet set skaber Sagnlandets virksomhed et afledt bidrag til samfundet på 12.970.697 kr. i turistskabte betalinger gennem jobskabelse ud over Sagnlandets egne arbejdspladser. Når samfundets nettobidrag på 4.743.061 kr. fratrækkes de turistskabte betalinger, har Sagnlandets virksomhed i 2020 givet et positivt nettobidrag til samfundet på i alt 8.227.636 kr. (I 2019 var Sagnlandets nettobidrag

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

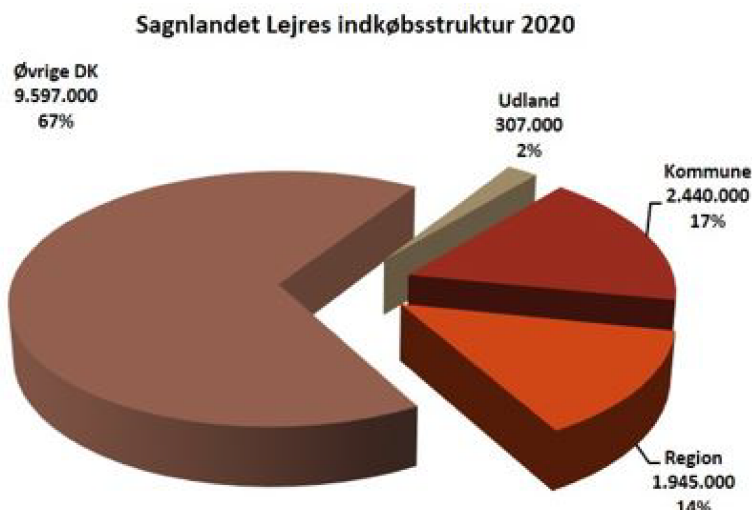
1.256.639 kr.). Det er en markant vækst på 655%, der afspejler det voldsomt øgede besøgstal efter Kongehallens åbning i 2020.

SAGNLANDET LEJRES indkøbsstruktur

Sagnlandet anvendte i 2020 i alt 14.289.000 kr. ex. moms i køb af varer og tjenesteydelser. (I 2019 var beløbet på i alt 39.431.000 kr. ex. moms). Den store fald i køb af varer og tjenesteydelser siden sidste år skyldes, at Sagnlandet Lejres store udbygningsprojekt, Sagnkongernes Verden, finansieret af private fonde, blev afsluttet i første halvår af 2020, mens 2019 repræsenterede byggeriets tyngdepunkt og 2018 byggeriets opstart.

Fordeling på Kommune, Region, Øvrige Danmark og Udland viser Sagnlandets bidrag til omsætning i erhvervslivet fordelt på geografi. I 2020 har Sagnlandet lagt betalinger for 2,44 mio. kr. alene i Lejre Kommune til gavn for det lokale erhvervsliv, bl.a. pga. Sagnkongernes Verden, hvor en lokale firmaer har haft ordrer.

I 2019 var beløbet på 11,9 mio. kr., i 2018 var det 3,1 mio. kr., i 2017 var det 3,3 mio. kr., i 2016 var det 3,4 mio. kr. Tilbage i 2015, før Sagnlandet Lejre iværksatte sine store udbygningsarbejder, var tallet 0,8 mio. kr.

Konklusion om SAGNLANDET LEJRES betydning i samfundet

ABS-analysen viser, at Sagnlandets samlede virksomhed i 2020 skaber en økonomisk merværdi for samfundet på godt 8,2 mio. kr. alene anskuet ud fra en markedsøkonomisk synsvinkel.

Vi er stolte over at, at økonomisk værdiskabelse også er mulig for en almennyttig institution som Sagnlandet Lejre. Det viser, at brug af offentlige midler i kulturhistorisk arbejde ikke skal opfattes som udgifter men som en investering, der også generer et øget samfundsøkonomisk afkast.

Hertil kommer den allervigtigste, men ikke økonomisk kvantificerbare værdi, der er formålet med Sagnlandets almennyttige arbejde: At skabe og formidle kulturhistorisk viden til samfundets borgere gennem almen folkeoplysning og undervisning. Det er en vigtig indsats, hvor Sagnlandet bidrager til at skabe sammenhængskraft, viden og forståelse hos børn og voksne om vores historiske rødder i et alment dannelsesprojekt. Et dannelsesprojekt der viser, at vi som mennesker er både historieskabte og historieskabende og derfor har ansvar for de handlinger og valg, vi træffer i nutiden med konsekvens for fremtiden.

Anerkendelsen af vores almennyttige og folkeoplysende dimension kommer til udtryk gennem godkendelser, evalueringer og anden opbakning til vores virke:

- Sagnlandet Lejre er klassificeret som et videnspædagogisk aktivitetscenter af Undervisningsministeriet, der støtter med driftstilskud. Et videnspædagogisk aktivitetscenter står for en alternativ og supplerende formidling af vanskeligt tilgængelige fænomener og bygger sin vidensformidling på publikums aktive deltagelse. Målet er at børn og voksne får viden og indsigt i natur, historie og videnskab gennem lærerige, praktisk orienterede og udfordrende aktiviteter for alle sanser.
- Sagnlandet Lejre er i 2008 udvalgt af Kulturstyrelsen som én af ”200 særligt udvalgte seværdigheder af national interesse”. Disse seværdigheder symboliseres ved et brunt

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

Johanneskors på vejviserskilte ved landevejene for at gøre opmærksom på, at her ligger en national seværdighed, der er en omvej værd.

- Sagnlandet Lejre er godkendt af SKAT som alment velgørende/-almennyttig institution efter ligningslovens § 8A. Det gør det muligt for givere at fratække gavebeløb i deres skattepligtige indkomst.
- Hendes Majestæt Dronningen har siden 2003 accepteret at være Sagnlandet Lejres protektor.
- Sagnlandet Lejre ligger centralt i Sjællands første nationalpark, Skjoldungernes Land, udpeget af miljøminister og folketing i 2015.
- Sagnlandet Lejre modtog i 2020 Amalienborgmedaljen og Amalienborgprisen i påskønnelse af genskabelsen og formidlingen af Kongehallen samt Sagnlandets øvrige formidling fra jægerstenalder til 1800-tal.
- Sagnlandet Lejre modtog i 2020 Snedkerprisen som innovativ bygherre, der med Kongehallen har vist et prisværdigt eksempel på udøvelse af snedkerhåndværket, der er teknologisk innovativt og præget af stor respekt for håndværkstraditioner.

Udover at udvikle og tilbyde skoleundervisning, lærer- og pædagogkurser, gennemføre fagligt funderede og lærerige kulturhistoriske events og aktiviteter for børnefamilier og turister samt at udføre og være ramme for eksperimentalarkæologisk forsøgs- og rekonstruktionsarbejde, engagerer Sagnlandet sig også i samfundsaktuelle udfordringer. Det sker såvel gennem egne udviklingsprojekter samt gennem eksterne samarbejdsprojekter, der skal skabe samfundsgavnige effekter, der rækker langt ud over Sagnlandets egne grænser.

Som del af den samfundsøkonomiske afrapportering, skal der her gives få udvalgte eksempler på sådanne indsatser, som Sagnlandet Lejre i 2020 bl.a. har involveret sig i.

SAGNKONGERNES VERDEN - Indvielsen af et unikt arkitekturhistorisk ikon for Nationalpark og Lejreområde

Efter godt 2 års intens byggetravlhed blev opførelsen af en enestående Kongehal og et smukt langhus fra 700-tallet afsluttet ultimo maj 2020. De to bygninger, der i fondsprojekt Sagnkongernes Verden optrådte med arbejdstitlerne HAL og HUS, blev indviet og åbnet for offentligheden den 17. juni 2020. Det arkæologiske forlæg for byggeriet er lokalt. Hallen med det tilhørende, samtidige langhus er den største af de i alt 7-8 udgravede kongehals-bygninger fra germansk jernalder og vikingetid, som Roskilde Museum har udgravet ved Gl. Lejre. Efter udgraverens, Tom Christensens tolkning har langhuset fungeret som overnatningshus for kongehallens beboere og gæster, mens den enorme hal få meter derfra har haft en mere repræsentativ funktion. Sideløbende med byggeriet er der i 2020, som i 2019, udført omfattende research på historiske møbler, husgeråd og klædedragter til det royale 700tals miljø. Rekonstruktioner af disse genstande blev fortsat i 2020 og pågår fortsat ind i 2021.

Byggeriet af Sagnkongernes Verden, der udover HAL og HUS omfatter et moderne MAGASIN (opført i 2017 og taget i brug i 2018), er muliggjort ved to generøse donationer fra hhv. *A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal* (65 mio. kr.) og *Augustinus Fonden* (11 mio. kr.). Igennem hele projektet har begge fonde bidraget med værdifuld sparring og konstruktive råd gennem faste styregruppemøder.

Formålet med Kongehalsprojektet

Projekt Sagnkongernes Verden har til formål at give både børn, unge og voksne ”syn for sagn” og oplevelser for både hånd, hoved og hjerte. Et besøg i Sagnkongemiljøet skal både give indblik i nordisk mytologi, Danmarks sagnhistorie, datidens hierarkiske samfundsstruktur, brug af naturens ressourcer og godt håndværk. Det hele formidlet i rammen af en særegen nordisk husform, der opstår i løbet af jernalderen i form af huse med buede langvægge og dobbeltkrumme tagkonstruktioner. Det er en arkitektur, der rummer særlige, raffinerede proportionsforhold, som afslører stor geometrisk viden og indsigt. Sagnlandets arbejde med analyser af forhistorisk arkitektur i kombination med selve projekteringen af kongehallen har således givet ny og spændende forskningsmæssig viden. Den grundlæggende præmis, som Sagnlandet har valgt ved sin genskabelse af Kongehalsmiljøet, er at anskue og opleve datidens monumentale haller som et arkitektonisk udtryk for ”en arena for højere magter”. Dvs. bygninger der i samtiden både har fungeret i iscenesættelsen af de religiøse/guddommelige magter som de verdslige/politiske magter. Kongehallen er derfor indrettet

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

med tidstypisk inventar og billedskærerarbejder, der understøtter denne fortælling, der samtidig kan perspektiveres til, hvordan magt og religion også i dag iscenesættes vha. arkitektur, symboler og særlige regler og ritualer.

Sagnkongernes Verden indgår således i et vigtigt dannelseperspektiv, hvormed Sagnlandet vil skærpe børn og unges historiske forståelse af andre tiders livsvilkår og trosforestillinger kombineret med en respekt for vores forfædres kreativitet og innovationsevne. Det skal sikre, at alle gæster efter et besøg i Kongehallen oplever sig selv som del af et større historisk hele og med en bevidsthed om, at hver generation står på skuldrene af de foregående på godt og ondt.

Ud fra et samfundsperspektiv indgår projektet i synergi med vigtige samfundsmæssige indsatsområder. Projektet forholder sig til kommunale, regionale og nationale strategier om åben skole og praksisnær undervisning, styrkelse af lokal identitet og sammenhængskraft og udvikling af bæredygtig kulturturisme for øget vækst og beskæftigelse. Projektet kommer derfor mange forskellige interessenter til gavn.

Sagnlandet har endvidere valgt at kombinere vikingernes elegante arkitektur med det 21 århundredes teknologi og viden om indeklima, arbejdsmiljø og lysætning. Derfor er HALLEN og HUSSETS overlegne halkanstruktioner placeret på moderne fundamenter med strøm, varme, vand og fiberkabler, der muliggør aktiviteter og brug på alle årstider. Et kæmpe jordvarmeanlæg på 4000 m² opført som del af projektet bidrager til bæredygtig drift.

SAGNKONGERENES VERDEN er derfor ikke alene udtænkt og projekteret som et nyskabende kulturhistorisk projekt, der forbinder historiens dybe rødder på tværs af arkæologi, mytologi, arkitektur og landskab i en integreret oplevelse. Det er samtidigt et teknologisk innovationsprojekt, hvor Sagnlandet har sat sig som mål at bryde nye veje og vise, hvordan man på æstetisk vis kan bygge bro mellem forhistorisk arkitektur og moderne teknologi for at skabe fleksible rammer for historisk levendegørelse, undervisning og kulturhistoriske arrangementer.

En festlig indvielse med HM Dronningen

Pga. COVID-19 nedlukning og et forsamlingsforbud på max. 10 personer gældende frem til 8. juni 2020 måtte Sagnlandet Lejre aflyse den oprindeligt planlagte indvielse 29. maj med deltagelse af 400 VIP-gæster herunder HM Dronningen, repræsentanter fra Kongehuset, A. P. Møller Fonden, Augustinus Fonden og en lang række af Sagnlandets vigtige interessenter og samarbejdspartnere, herunder hele Lejres Kommunalbestyrelse. Heldigvis lykkedes det takket være enestående samarbejdsvilje fra Kongehuset og Fonde med kort varsel at planlægge en alternativ indvielse onsdag den 17. juni med i alt 50 deltagere, hvilket var den maksimalt tilladte forsamlingsramme på dette tidspunkt.

Inden den officielle indvielse kl. 14.00 var Sagnlandet Lejres bestyrelsesformand vært for en privat frokost i Kongehallen med bl.a. deltagelse af HM Dronningen samt bestyrelsesformænd og direktører for A. P. Møller Fonden, Augustinus Fonden, bestyrelsen i Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond samt Lejre Kommunes borgmester. Her var der lejlighed til god og uformel samtale om projektet, det gode samarbejde og Kongehallens arkæologiske baggrund mv.

Kl. 14.00 gik det officielle program i gang, hvortil pressen - på behørig COVID-19 afstand og fra på forhånd definerede presse-pools - havde mulighed for at overhøre, fotografere og filme den officielle indvielse. Den blev indledt med velkomst ved Sagnlandet Lejres bestyrelsesformand Kristian Kristiansen fulgt af taler ved A. P. Møller Fondens bestyrelsesformand Ane Mærsk Mc-Kinney Uggla, Augustinus Fondens bestyrelsesformand Anne Birgitte Gammeljord og Lejre Kommunes borgmester Carsten Rasmussen. Efter talerne fulgte et stemningsfuldt musikalsk indslag. Det var den historiske musikgruppe Virelai, der sang og spillede på rekonstruerede historiske middelalder instrumenter og vakte fortidens klange til live. Herefter indtog Sagnlandet Lejres protektor, HM Dronningen, talerstolen for at overrække den fornemme Amalienborgmedalje, som Sagnlandets direktør modtog med en takketale på vegne af såvel projektets entusiastiske byggeteam gennem 5 år og Sagnlandets engagerede bestyrelse og medarbejderstab. Herefter blev HM Dronningen, fondsrepræsentanter, øvrige talere samt VIP-gæster ledt af den smukke plankebelagte processionsvej op til Kongehallens hovedindgang.

I dagens anledning var indgangen flankeret af en æresvagt af to Sagnlands vikinger og symbolsk afspærret ved et rødt bånd. Til stor begejstring for alle huggede HM Dronningen båndet over med et

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

velrettet hug af en smuk rekonstrueret "sax", vikingernes enæggede kampkniv.

Sagnlandets direktør var guide og ledte gruppen gennem Kongehallen. Undervejs fik HM Dronningen og fondenes repræsentanter lejlighed til bl.a. at møde dygtige sølvsmede og se fremstilling af små guldblik figurer, de såkaldte guldgubber samt at få fremvist krigeraristokratiets dekorerede pragthjelme, mønstersmedede sværd og en stor og overdådig udsmykket, forgyldt broche af bronze indlagt med røde granater. Sådanne store "rygknåpfibeler", (Sagnlandets rekonstruktion vejer mere end 0,5 kg), har formentlig været båret af betydningsfulde kvinder ved særlige processioner og sammenkomster i datidens halmiljø. De tolkes som et symbol på gudinden Frejas "flammende smykke", "Brisingamen", der omtales i nordisk mytologi og bl.a. ses afbildet i overstørrelse på de små guldgubbe figurer.

Herefter blev alle 50 VIP-deltagere placeret med COVID-19 afstand på mjødbænkene på hver langsides af det smukke, højloftede og imponerende salsrum, hvis midterakse er prydet af et 6 meter langt ildsted. Det er den såkaldte "langild", der omtales i de norrøne kilder. HM Dronningen fik naturligvis sæde i hallens "højsæde", den fornemmeste plads ved den nordlige langsides midt for langilden, mens Sagnlandet bestyrelsesformand, dr. phil. Kristian Kristiansen indtog hallens "æresgæstesæde" ved den sydlige langsides vis á vis HM Dronningen.

I salsrummet fortalte Sagnlandets undervisningsansvarlige Jutta Eberhards i rollen som "vølv", vikingetidens troldkvinde, på medrivende vis den dramatiske myte om gudinden Gefion. Gefion var gift med skjoldungekongeslægtes grundlægger, Skjold, der har lagt navn til Nationalpark Skjoldungernes Land, som Sagnlandet Lejre ligger i. Ifølge myten indgår Gefion aftale med den svenske Kong Gylfe om, at hun må beholde lige så meget jord, som hun på én dag kan pløje. Gefion avler herefter 4 sønner med en jætte og forvandler dem til stærke okser. Med okserne pløjer den snarrådige gudinde et stort stykke land - Sjælland - ud af Kong Gylfes Skåne, der efterlades med en mægtig sø - Mälaren. En passende fortælling til dagens åbning.

Som det sig hør og bør i et Kongehalsmiljø, blev der afslutningsvis givet gaver som led i allianceopbygning mellem betydningsfulde slægter. Således modtog HM Dronningen med glæde et smukt, stempelornamenteret lerkar fremstillet af Sagnlandets pottemagere ledsaget af en rekonstruktion i forgyldt bronze af den såkaldte "Lejre-brakteat", hvis motiv formentlig er en genvielse af myten om guden Balders død. En passende gen-gave for den smukke Amalienborgmedalje som HM Dronningen tidligere på dagen havde overrakt Sagnlandets direktør.

Herefter var den officielle indvielse slut kl. 16.00 og Sagnlandets bestyrelsesformand og direktør tog afsked med HM Dronningen, der takkede for en dejlig og spændende dag. Fra kl. 17.00 åbnede hallen for alm. gæster med ½ times rundvisninger for grupper af 50 personer ad gangen frem til kl. 22.00, hvor Sagnlandet lukkede.

Kongehalsindvielse med stor mediebevågenhed

Indvielsen af Kongehallen blev fornemt dækket i medierne med livesending fra bl.a. TV-avisen, TV2-Nyheder, TV2-Lorry, TV2 News, DR P1, DR P3 og DR P4. Også nationale og regionale dagblade, lokale ugeaviser samt diverse digitale nyhedsplatforme og medier sørgede for, at åbningen af Kongehallen nåede vidt omkring. Både før og efter indvielsen er Kongehalsprojektet ligeledes blevet flot eksponeret i 2020 - også i diverse fagblade og rejsemedier i ind- og udland.

Prisregn over Kongehallen - Amalienborgprisen og Snedkerprisen

At genskabe Danmarks største Kongehal fra Vikingetiden af over 1.000 tons dansk egetømmer, herunder ved brug af over 200 år gamle flådeeege og forsyne den med pragtfulde billedskærerarbejder, er ingen hverdagsbegivenhed. Ja, rent faktisk har vi i Sagnlandet Lejre tilladt os at kalde det for en 1.000 års begivenhed. Det har derfor være særdeles glædeligt at opleve, hvordan 10 års arbejde med fundraising og 5 års arbejde med research og projektering er blevet hædret med to meget fornemme priser:

- Amalienborgprisen og Amalienborgmedaljen er indstiftet af Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond i 1972 for at opmuntre danske humanister til fortsat at udgive bøger af almen interesse på dansk. Prisen er uddelt lejlighedsvis med det hovedformål at udgive betydningsfulde ikke - skønlitterære værker på et af hovedsprogene. I 2019 besluttede Fondens

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

bestyrelse at udvide prisens formål og fokus. Bestyrelsen ønskede, at prisen kunne uddeles oftere og rettes mod et bredere publikum som anerkendelse for en væsentlig videnskabelig eller kulturel indsats. Sammen med prisen uddeles Amalienborgmedaljen, skabt af professor Mogens Bøggild i 1983. I tildelingen af den fornemme medalje og pris på 300.000 kr. til Sagnlandet Lejre fremhæver Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond følgende:

Sagnlandet, som ligger i , er et forsknings- og formidlingscenter med fortid og arkæologi som hovedtema, hvor viden skabes og formidles gennem eksperimental arkæologisk forskning, levendegørelse og undervisning baseret på aktiv deltagelse. Prisen påskønner genskabelsen og formidlingen af Kongehallen, som er en rekonstruktion af Danmarks største hus fra oldtiden. Kongehallen er en del af Sagnlandet Lejres vikingeprojekt "Sagnkongernes Verden". Med projektet sætter forsøgscentret fokus på, at området omkring Lejre for over 1000 år siden var et vigtigt centrum for de danske vikinger. Med prisen følger 300.000 kr. til fortsat formidling af fra til , samt Amalienborgmedaljen. Det er 14. gang, at Amalienborgprisen uddeles.

- Snedkerprisen på 150.000 kr. uddeles en gang årligt af Københavns Snedkerlaug som en anerkendelse af det sublime træhåndværk. Prisen er siden 2018 stillet til rådighed af ægteparret bag Kirsten og Freddy Johansens Fond. Fonden støtter og tilgodeser almenyttige formål, herunder håndværksmæssige arbejder, navnlig indenfor maler- og træfagene, og yder også støtte til kulturelle, uddannelsesmæssige kunstneriske aktiviteter. Sagnlandet Lejre modtog den fornemme anerkendelse ved en festlig prisoverrækkelse i Kongehallen den 18. august 2021. Prisen blev overrakt af Snedkerlaugets oldermann, Mads Raashou. På vegne af bestyrelsen begrundede han valget af Sagnlandet Lejre som prismodtager således:

Kongehallen i Sagnlandet Lejre er et prisværdigt eksempel på en udøvelse af snedkerhåndværket, der både er teknologisk innovativt, og præget af stor respekt for håndværkstraditioner, der strækker sig endnu længere tilbage end Københavns Snedkerlaugs historie - helt tilbage til vikingetiden. Kongehallen - både den oprindelige og den nye, som Sagnlandet Lejre har fået opført - er uomgængeligt ambitiøs. Den fortæller historier om magt, levevis, historie, håndværk og skønhed. Vikingerne var gudsbenådede snedkere. De klinkbyggede skibe, der muliggjorde at sejle helt ind til land, de byggede kongehaller og gårde - og de udsmykkede træet med fantastiske indskæringer, der imponerer alle, der ser dem i dag. I den nye kongehal, som er den værdige modtager af Snedkerprisen 2020, er vikingernes imponerende træskærerarbejde vakt til live med en blanding af CNC-teknik og traditionelt træskærerarbejde. Fortidens udsmykning er gjort mulig med nutidens omkostningsniveau, kongernes hal er vakt til live - og resultatet gør snedkerhåndværket ære. Tillykke til Sagnlandet med opførelsen af og Snedkerprisen 2020.

En af årets bedste arkitektoniske perler - arkitekturmeldelser af Kongehallen

Sagnlandet Lejre og Lejre Kommune har fået sin egen "Royal Arena". Sådan lød overskriften på Berlingske Tidendes begejstrede dobbeltsidet arkitekturmeldelse ledsaget af 5 ud af 6 stjerner den 3. maj 2020. Her fik vores projekt meget stor ros for hele den faglige research og formidling, vi har lagt i projektet. Arkitekturmelder Holger Dahl afslutter anmeldelsen således:

- *"Alt i alt er det lykkedes at fastholde et samlet og forståeligt forhold mellem indre og ydre. Og selve bygningen er som arkitektur, arkæologi og parametriske design i forening en sand triumf. Om vores vikingebygmester rent faktisk har gjort som forskerne i Lejre er kommet frem til, er naturligvis umuligt at sige, men hvis man bare betragter formens logik, dens skønhed og naturlige sammenhæng med både vikingernes langskibe og med al deres kendte ornamentik, er det yderst overbevisende. Skjoldungerne har fået deres egen Royal Arena".*

Den 19. december 2020 blev Kongehallen igen nævnt i Berlingske Tidendes opsamlende artikel "Her er årets bedste arkitektoniske perler" der fremhævede 9 nye byggerier i Danmark i 2020. Om Kongehallen lød det:

- *"Den er kæmpestor. Stor som en hval. Faktisk er den dobbelt så lang som en blåhval, sådan ca. Det er Kongehallen vi taler om. Sagnkongens hal. En bygning som et omvendt vikingeskib, der står på bakken i det, der hedder Sagnlandet Lejre, midt på Sjælland. Den er lavet helt i træ og udsmykket med bidske ulve, kloge ørne og snedige slanger. Når man står over for den ti meter høje bygning, kan man slet ikke undgå at blive overvældet, og man kan slet ikke forestille sig, hvordan bygningen må have virket på 700-tallets krigere, når de var inviteret til*

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

højborgs hos kongen og kom gående op mod den rigt udsmykkede hoveddør.”

Publikums reaktioner, de flotte pristildelinger, den omfattende mediedækning samt arkitekturanmeldelserne viser, at Kongehallen som håbet, er blevet den unikke ramme, hvori Sagnlandet i mange år fremover nu kan udfolde og udvikle nye spændende publikumsaktiviteter, undervisningsforløb og arrangementer, der kan give både børn, unge og voksne ”syn for sagn”.

Sagnkongernes Verden - organisation og samarbejdspartnere

Styregruppe: Lars Reuter, Projektrådgiver, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Frank Rechendorff Møller, Fondsdirektør, Augustinus Fonden, Lars Holten, direktør, Sagnlandet Lejre, Hans Henrik Højlund, Elgaard Architecture A/S. Totalrådgiver; Maa., byggeøkonom og partner, Thorben Schmidt, Wohlert Arkitekter. Styregruppen mødes hver anden måned.

Bygherre: Sagnlandet Lejre ved Kristian Kristiansen, bestyrelsesformand, professor, dr.phil. Göteborg Universitet. Peter Skak Iversen, forretningsudvalgsmedlem, tidligere direktør DONG, Lars Holten, direktør Sagnlandet Lejre.

Rådgivergruppe: Bygherrerådgiver: Maa. byggeøkonom og partner, Hans Henrik Højlund, Elgaard Architecture A/S. Totalrådgiver; Maa., byggeøkonom og partner, Thorben Schmidt, Wohlert Arkitekter. Tekniske underrådgivere: Ingeniør, master nordisk bygningskulturarv, partner, Jeppe Sten Andersen, Eduard Troelsgaard samt Ingeniør, partner, Kasper Jørgensen, Gert Carstensen A/S.

Totalentreprenør: Julius Nielsen & Søn ved direktør Søren Hansen.

Særlige Bygherreleverandører: Ejer, Palle Nielsen, Bondeskovgård Savværk (Bilehugget egetømmer) og Maa. Kasper Lyneborg, Tegnestuen Kronværk (udstilling/digital formidling, 2D og 3D-programmering til CNC-skæring). Ejer, Niels Henning Bystrup, Bystrup Totalbyg (CNC-skæring). Sanne-Marie Seipelt, billedskærer. Rådgivning brand- og sikkerhed: Mikael Nørgaard Gam, Brandteknisk rådgiver, Master i Brandsikkerhed, Dansk Brandinstitut (DBI). Denne gruppe varetager projektering i overensstemmelse med myndighedskrav mv.

Nationalt Fagligt Rådgivende Udvalg (NFRU): Anna Beck, museumsinspektør, Museum Sydøstdanmark. Bente Draiby, arkitekt, mag. art (december 2019). Henriette Lyngstrøm, lektor Københavns Universitet. Josefine Franck Bican, Forskningsassistent Nationalmuseet. Jørgen Poulsen, fhv. leder Vikingelandsbyen Albertslund. Lars Jørgensen, Forskningsprofessor, Nationalmuseet (september 2016). Lotte Hedeager, Professor, Oslo Universitet. Svend Jakobsen, Ingeniør, partner Eduard Troelsgaard Ingeniører. Torben Dehn, specialkonsulent Kulturstyrelsen.

Øvrig rådgivning: Sagnlandets revisionsfirma BDO ved Peter Rasborg, Senior Partner, statsautoriseret revisor og Sten Kristensen, Partner, Momschef. Ole Bernt Hasling, Advokat(H), Partner, Mazanti-Andersen Korsø Jensen, AdvokatPartnerselskab.

Lejre Kommune: Center for Teknik & Miljø Ann-Britt Zwergius, byggesagsbehandler (koordinerer i forhold til selve byggeriet) samt Mette Straarup, planmedarbejder (afklarer planmæssige spørgsmål). De faste kontaktpersoner indkalder øvrige ressourcpersoner i kommunen efter behov for at sikre smidig sagsbehandling.

Sidst, men ikke mindst, har hele kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune samt mange andre fra kommunens embedsværk vist Sagnlandet Lejres projekt stor interesse og bakket godt op lige siden præsentation af den første projekt idé tilbage i 2012 og til nu.

Denne samlede opbakning og store engagement fra alle involverede parter har været meget værdsat af såvel bygherre som bevilgende fonde. En stor og hjertelig tak til jer alle sammen for på forskellig vis at have bidraget til det flotte resultat.

1800-TALS SPISEHUS & AKTIVITETSOMRÅDE

I juli 2019 kunne Sagnlandet Lejre indvie et smukt og nyistandsat Hvidesøhus fra slutningen af 1700-tallet. Huset havde frem til 2009 tjent som administration og de seneste år som kiosk og madpakkehus. Nu er den gamle bygning indrettet til et særdeles hyggeligt spisehus med tilhørende nyopført toiletbygning og en udbygget Båldal med nyopført Bådehus med tilhørende bro og historiske 1800-tals robåde. Det er også muligt uden for Sagnlandets almindelige åbningstid at leje den atmosfærefyldte ramme til f.eks. møder, receptioner og lignende.

Inspirationen til det historiske spisehus og område er hentet fra områdets lokale historie. Umiddelbart udenfor Sagnlandets Lejres hovedindgang ligger den dejlige restaurant Herthadalen ved bredden af Knapsø. Allerede fra slutningen af 1700-tallet søgte Lejres bønder ud til det natursukke område for at danse og hygge sig. Fra midten af 1800-tallet blev området centrum for grundlovsmøder, hvor bl.a.

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

Grundtvig holdt tale. Her kunne man både spise og drikke, spille kegler ved skovpavillonen samt leje robåde til romantiske sejlture på Knapsø. Både og keglebane blev dog nedlagt i 1960'erne. Det er denne lokale fortælling om herregårdslandskabet og 1800-tallets samfundsudvikling, som Sagnlandet har taget afsæt i ved udvikling af projekt "1800-tals spisehus & aktivitetsområde".

Hele den flotte fornyelse af disse stærkt savnede gæstefaciliteter var gjort mulig af en rundhåndet fondsdonation på 13 mio. kr. ultimo 2017 fra *Annie & Otto Johs. Detlefs' Fonde*.

I 2020 fortsatte de sidste arbejder med at færdiggøre områdets terræn samt de udendørs publikumsfaciliteter, der ikke blev færdiggjort i 2019.

Klappefolde til får og geder samt keglebaner anlagt i 2020

I foråret 2020 blev to planlagte klappefolde med tilhørende læhytter til får og geder anlagt og taget i brug til sæsonstart. Foldene ligger langs Båldalssøen og skaber en hyggelig ankomstvej for børnegrupper og familier, der kan vælge at gå gennem foldene på deres vej frem til Cafe Hvidesøhus. De har været en stor succes, og gæsterne nyder, at kunne komme tæt på dyrene, der selv har mulighed for at trække sig tilbage til deres læhytter i et "klappefrit" foldområde.

Gårdspladsen ved Hvidesøhus blev i 2020 kantet af et smukt stendige op til det grønne abildgårdsområde, hvor der blev anlagt to keglebaner. En stor til de voksne og store børn og en lille, kort keglebane til de mindste børn. Begge keglebaner er blevet særdeles flittigt brugt i 2020 og det samme gjorde gårdspladsens legeområde for "stylte-gang".

I vinteren 2020/2021 blev plantning af frugttræer og øvrige træer og buske påbegyndt, således at abildgården står klar og nyplantet til sæson 2021, hvorefter fondsprojektet er afsluttet.

I efteråret 2020 investerede Sagnlandet Lejre i fremstilling af tre store markedsparasoller med indbygget belysning og varme. De har sikret behagelige udefaciliteter, nu COVID-19 pandemien ikke gjorde det muligt at tilbyde gæsterne at sidde indenfor i Cafeen pga. restriktioner.

Der skal her igen lyde en stor og varm tak til *Annie & Otto Johs. Detlefs' Fonde*, der har gjort hele denne positive udvikling mulig. TAK.

1800-tals Spisehus & Aktivitetsområde - organisation og samarbejdspartnere

Donator: *Annie & Otto Johs. Detlefs' Fonde* ved bestyrelsesformand Annie Detlefs og direktør John Vincensen, OJD.

Bygherre: Sagnlandet Lejre ved forretningsudvalgsmedlem Peter Skak Iversen, tidligere direktør DONG, og Lars Holten, direktør Sagnlandet Lejre.

Rådgivergruppe: Maa. partner, Thorben Schmidt og Maa, partner, Line Loftsheim, Wohlert Arkitekter. Tekniske underrådgivere: Ingeniør, master nordisk bygningskulturarv, partner, Jeppe St. Andersen, Eduard Troelsgaard og Ingeniør, partner, Kasper Jørgensen, Gert Carstensen A/S.

Hovedentreprenør: Videsøhus og Det Lille Hus: SB-Murer ApS ved byggeleder Michael Ellegaard-Jensen. Bro og Bådehus: Hegsmontagen ved ejer Kristian Stausholm.

Lejre Kommune: Center for Teknik & Miljø Ann-Britt Zwergius, byggesagsbehandler (kontakt byggeri). Natur & Miljø Lisbet Løvendahl, naturmedarbejder (kontakt sejls og naturp).

Også i Projekt 1800-tals Spisehus & Aktivitetsområde har Sagnlandet mødet stor velvilje i samarbejdet med Lejre Kommunes embedsværk om realisering af projektet. Stor tak for det.

NETVÆRK OG SAMARBEJDER FOR FREMME AF KULTURTURISME

Sagnlandet Lejre deltager løbende i forskellige strategiske netværk for udvikling af øget kulturturisme i Danmark. Her skal blot præsenteres et par eksempler.

VisitFjordlandet - nyt destinationsselskab markedsfører Lejre, Roskilde og Frederikssund

I 2020 har de tre kommuner omkring Roskilde Fjord - Frederikssund, Roskilde og Lejre - etableret en selvstændig turistorganisation, en såkaldt DMO (Destination Management Organisation) under navnet VisitFjordlandet med egen direktør og stab samt en politisk udpeget bestyrelse og repræsentantskab. Sagnlandet Lejre har tegnet medlemskab i den ny DMO, hvor Sagnlandets direktør desuden er tiltrådt som næstformand i den ny bestyrelse.

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

Sagnlandets Kommunikations- og Salgsafdeling indgik i 2020 aftale med VisitFjordlandet om en markedsføringskampagne, som skulle bidrage til at skabe opmærksomhed om Sagnlandets nye Kongehal, både nationalt og internationalt. Bl.a. blev der planlagt en større pressetur med deltagere fra tyske medier, der skulle ledsages af en egentlig markedsførings kampagne målrettet især det tyske marked. Stort set alle disse indsatser blev i det store hele aflyst på grund af COVID-19. Det lykkedes dog via det gode samarbejde med VisitFjordlandet at opnå flere omtaler i bl.a. tyske medier af Sagnlandets Kongehal samt i Politikens ”Vi rejser” tillæg.

Lejre Kommune og Sagnlandet Lejre - samarbejde om turistinformation

Sagnlandet Lejre har i fortsat godt samarbejde med Lejre Kommune varetaget funktionen som kommunens turistinformation i sæson 2020. Sagnlandet er det sted, hvor langt størstedelen af kommunens turister lægger vejen forbi. Sagnlandets gæsteanalyser viser i 2020, at 4 ud af 5 besøgende (77,1% af knap 100.000 besøgende i 2020) alene kommer til Lejre-området for at besøge Sagnlandet. Som turistinformation skal Sagnlandet opfylde en række kriterier mht. åbningstid og serviceniveau fastsat af Dansk Turismefremme. Bl.a. yder Sagnlandets skrankepersonale i Butikken personlig vejledning til turisterne og stiller gratis netadgang via publikums-PC til rådighed. Herudover får turisterne i Sagnlandets Butik adgang til brochurer fra lokale turistaktører, der inspirerer til nye oplevelser og udflugter i området.

Lejre Kommune og Lejre Bibliotek og Arkiv I PR fremstød for Kongehalsåbning

I 2020 lagde Sagnlandets Kommunikations- og Salgsafdeling en stor indsats i et fortrinligt samarbejde med Lejre Kommunes Center for Kultur og Fritid og Lejre Bibliotek og Arkiv om promovning og synliggørelse af åbningen af Sagnlandets nye Kongehal. Også denne indsats led naturligvis under COVID-19 pandemiens begrænsninger. Dog resulterede samarbejdet i indhold om Kongehallen på de digitale formidlingsskærme på Lejre bibliotek samt en bannerkampagne på selve biblioteksbygningen, der har en meget synlig placering på Lejre Station. Der skal her lyde stor tak til Lejre Kommunes Center for Kultur og Fritid og Lejre Bibliotek og Arkiv, for deres beredvillige indsats.

Nationalpark, Lejre Museum og Sagnlandet etablerer fælles vandresti

Formidlingen af det historiske landskab omkring Gl. Lejre blev i 2020 styrket gennem et godt samarbejde mellem Sagnlandet Lejre, Lejre/Roskilde Museum (ROMU) og Nationalpark Skjoldungernes Land. Center for Kultur og Fritid i Lejre Kommune varetager sekretariatsfunktion for løbende fælles møder mellem aktørerne, der i den grad har styrket synergi og samarbejde mellem parterne, bl.a. gennem udvikling af fælles projekter.

I 2020 ledte samarbejdet bl.a. til etablering af en 2 km lang vandresti med informationstavler og pæleafmærkning. Stien forbinder nu Lejre Museum og det nærliggende, fredede findested for de originale haller med Sagnlandet Lejre. I Lejre Museum er de originale arkæologiske fund fra hallerne udstillet, og på bakkeskråningen lige øst for museet er et par af hallernes vægforløb og omrids markeret ved lave græstørv. Herfra leder stien videre øst over markerne og igennem den skovklædte Herthadal for at ende ved Sagnlandets P-plads og hovedindgang. Lejre kommune har finansieret ny grusbelægning på stiforløbet og Nationalparken har opsat skilte, der fortæller om Gl. Lejres historie, landskabet, de arkæologiske fund og Sagnlandets genskabelse af den største af hallerne. I samarbejde med Naturstyrelsen er der opsat speciallavede rutemarkeringspæle langs stien, der er forsynet med udskåret dyreornamentik fra Sagnlandets genskabte kongehal. Med denne smukke vandretur gennem det kulturhistoriske landskab er Lejre Museum og Sagnlandet Lejre nu forbundet på smukkeste vis. Takket være den indbydende sti er det håbet, at den inspirerer gæster på begge attraktioner til et besøg begge steder.

De 4 aktører er i 2020 også gået sammen om fælles medfinansiering og fondsansøgning om et erhvervs ph.d., der skal sætte fokus på Lejre-områdets sagnhistorie (se afsnit ”Forskning”).

”Istidsruten” - ny oplevelsescykelrute gennem Nordvestsjælland taget i brug

I 2020 fortsatte Sagnlandet Lejre sin deltagelse i det store udviklings- og samarbejdsprojekt, ”Istidsruten”. Her er fem Vest- og Midtsjællandske kommuner og seks markante Vest- og Midtsjællandske attraktioner nu forbundet via en 200 km lang oplevelsescykelrute i Region Sjælland. Projektet udfolder Nordvest- og Midtsjællands tidligste Danmarkshistorie for aktive borgere, skole- og institutionsbørn og turister. Det skal samtidig bidrage til at styrke lokal erhvervsudvikling inden for turisme. Projektet er bl.a. finansieret af Nordea Fonden med 21 mio. kr.

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

Sagnlandet Lejre har i 2020 bidraget med tekster og illustrationsforslag til den 300 km lange routes infotavler. De er i løbet af året blevet opsat ved de mest interessante og værdifulde oplevelsessteder med istids- og kulturhistorisk indhold. I 2020 har projektet også udarbejdet et helt nyt cykelkort, der præsenterer ruten. Første oplag er i 2020 lagt frem til interesserede gæster i Sagnlandets Butik/Billetsalg. Første oplag er finansieret af fondsprojektet og uddelt gratis. Det har været meget efterspurgt og oplaget er næsten brugt. De 6 deltagende attraktioner, der omfatter Observatoriet i Brorfelde, Naturpark Åmosen, Nationalpark Skjoldungernes Land, Museum Vestsjælland, Geopark Odsherred og Sagnlandet Lejre, har valgt at gå sammen om at samfinansiere kommende oplag. De sælges herefter fra de respektive museumsbutikker for 20 kr. til interesserede gæster i lighed med andre cykelkort.

Gennem vinter og forår 2020 fortsatte medarbejdere fra Sagnlandet med planlægning af den officielle åbning af Istidsruten i samarbejde med Lejre kommune og øvrige interessenter og aktører. Oprindeligt var åbningen planlagt som en "Istidsfestival" den 16. maj 2020. Pga. COVID-19-pandemien måtte "Istidsfestivalen" udskydes som en fysisk begivenhed. I stedet blev rutens officielle åbning markeret som en virtuel begivenhed den 27. juni. I 2020 har Sagnlandet bidraget med plakater, informations- og vejledningsflyers samt evalueringsskemaer, der skabte opmærksomhed om de små videofilm (7 stk.). Filmene udviklede Sagnlandet Lejre i samarbejde med Museum Vestsjælland i 2019. De små film fortæller om særlige istids- og kulturhistoriske nedslagspunkter, man som gæst kan opleve i Sagnlandets landskab. De små filmfortællinger er tilgængelige i den nyudviklede istidsruteapp:

En fysisk og mere festlig markering af ruten ønskes fortsat og kan forhåbentlig gennemføres i 2021, hvor projektet også skal afrapporteres til NordeaFonden.

NETVÆRK OG SAMARBEJDER FOR FREMME AF LÆRING OG UDDANNELSE

Sagnlandet Lejre deltager løbende i forskellige netværk med fokus på dannelse og læring. Her skal følgende samarbejder i 2020 fremhæves.

Samarbejdet mellem de Videnspædagogiske Aktivitetscentre i Danmark (VPAC)

Det uformelle VPAC-netværk siden 2001 stiftede i 2018 en formel, juridisk forening med formand og bestyrelse for Danmarks i alt 16 VPAC'er, hvoraf Sagnlandet Lejre er medlem. Fælles for VPAC'erne, der ligger spredt ud over landet, er, at de alle modtager driftstilskud fra Undervisningsministeriets VPAC-pulje på baggrund af årlige ansøgninger og evalueringer. VPAC'erne repræsenterer uformelle læringsmiljøer, der dækker og formidler vigtig viden inden for mange forskellige fagområder til børn, unge og deres forældre i både skole og fritidssammenhæng. Fagområderne omfatter historie, kultur, natur, samfund, bæredygtig udvikling og teknologi. Centrene er derfor en vigtig kulturel og uddannelsesmæssig ressource for samfundet. De formidler forskningsbaseret viden gennem oplevelser og aktiviteter, der aktivt inddrager publikum, sætter tanker i gang, pirrer sanser, nysgerrighed og følelser for derved at skabe interesse for natur-, samfunds- og humanistisk videnskab.

Inden COVID-19 pandemien brød løs, nåede foreningen akkurat at holde årets generalforsamling den 24. februar på Planetarium. Her blev drøftet forskellige strategier for større politisk fokus og øgning af den - i forhold til museer og zoologiske anlæg - særdeles lille pulje, som de 16 VPAC'er via Undervisningsministeriet modtager statstilskud fra. Som i de 8 foregående år, blev puljen igen reduceret i 2020 (fra 17.573.000. Kr. i 2019 til 17.411.000 kr. i 2020).

Pandemiens udbrud og Danmarks nedlukning 11. marts 2020, satte dog et helt andet fokus for VPAC'erne, der blot handlede om overlevelse. Således blev det i forbindelse med de først udmeldte hjælpepakker til kulturlivet endnu engang meget tydeligt, at VPAC'erne igen falder mellem to stole. For hjælpepakkerne kunne kun søges af kulturinstitutioner med tilskud via museums- eller zoo-loven under Kulturministeriet. Vores mangeårige interne VPAC-samarbejde viste herefter sit værd. Vi fik iværksat et intensivt politisk arbejde, der førte til ministerspørgsmål i Folketingssalen og et godt samarbejde med Organisationerne Danske Museer (ODM), som bl.a. Sagnlandet Lejre er medlem af, der også talte VPAC'ernes sag sammen med museernes. Det ledte til, at Undervisningsministeriet den 3. maj oplyste, at Danmarks 16 VPAC'er nu på lige fod med museer og zoo's kunne ansøge om samme hjælpepakker til "*særligt nødlidende kulturinstitutioner mv*"., jf. aftale af 18. april 2020 om

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

kompressionsordning til særligt nødlidende kulturinstitutioner mv. på Kulturministeriets område". Herefter blev VPAC-foreningens formand inviteret med til løbende partnerskabsmøder med mulighed for at kommentere på Kulturministeriets løbende udarbejdelse af COVID-19 retningslinjer for kulturlivet.

Oplevelserne i 2020 viser, hvor vigtigt det er, at VPAC'erne ligestilles med museer og zoo, der, modsat VPAC, er omfattet af to selvstændige love og betydeligt større puljer for driftsstøtte:

Museumsloven, der omfatter i alt 97 museer med en samlet statslig driftsstøtte på i alt 394.000 kr. hvortil kommer specialpuljer for erhvervelser, samlingsvaretagelse, styrkelse af forskerkompetencer, og styrkelse af museernes relevans for nye brugergrupper).

Lov om statstilskud til zoologiske anlæg (I alt 8 anlæg med en statslig driftsstøtte på i alt 36,2 mio. kr. i 2020).

Statens flerårige driftstilskud til hhv. museer og zoo er således i gennemsnit ca. 4 gange så store, som til VPAC'erne, der kun kan søge driftstilskud for ét år af gangen og hver halve år skal aflevere statusrapporter for brug af midler. Et større administrativt arbejde for færre midler!

I 2020 blev Danmarks 16 VPAC'er desværre reduceret fra 16 til nu 15, idet Kulturcenter Assistens i København efter 25 års formidlingsindsats blev erklæret konkurs i august 2020.

Samarbejder med Professionshøjskolerne

Sagnlandet Lejre indgår hvert år i forskellige samarbejdsrelationer og projekter indenfor uddannelsessektoren. De skaber dels kendskab til Sagnlandets unikke pædagogiske praksis og dels beforder de vidensdeling og styrkelse af Sagnlandets egen pædagogisk praksis. I 2020 har Sagnlandets Skoletjeneste bl.a. samarbejdet med følgende institutioner/personer:

Professionshøjskolen Absalon: I foråret 2020 afholdt Sagnlandet et særligt undervisningsforløb for studerende på pædagoguddannelsen i Sagnlandets 1800-tals miljø. Det skete med inspiration fra materialet "*Det blev en sommerfugl*" udgivet i forbindelse med "*KULT-projektet - et nationalt projekt til inspiration og kvalificering af pædagoger indenfor kunst- og kulturformidling til børn i dagtilbud*". Materialets formål er at inspirere pædagoger og andre kulturformidlere til - bedre og oftere - at udnytte de oplevelses- og læringsmæssige potentialer, der ligger i at inddrage kunst og kulturarv i daginstitutionernes hverdag. I forløbene sætter Sagnlandet særligt fokus på æstetiske læreprocesser, og de studerende afprøver teorier i praksis og gør sig egne erfaringer med kulturformidling. Efterårets planlagte forløb blev aflyst pga. COVID-19.

Professionshøjskolen UCC: I sensommeren 2020 var 36 nye studerende fra Natur- og kulturformidlingsuddannelsen i Sagnlandet som led i introetur til uddannelsen. Her prøvede de et tilrettelagt forløb, "*Vikingernes idræt*" med en hands-on aktivitet". Det gav de studerende mulighed for at gøre sig metabetragtninger og observationer af Sagnlandets formidling på egen hånd, da de i små grupper både iagttag og selv afprøvede Sagnlandets formidling til publikum. Efterfølgende skulle de studerende reflektere over, hvad de havde set, bemærket og oplevet. Sagnlandets udviklingschef holdt herefter oplæg om formidling og Sagnlandets strategi. Sagnlandets skoletjenesteansvarlige afsluttede med en præsentation og et gruppearbejde, hvor de studerende skulle forholde sig til små pædagogiske udsagn for efterfølgende at fremlægge deres overvejelser for hinanden.

En studerende fra Kultur og Naturformidlingsuddannelsen har desuden brugt Sagnlandet som case-studie i sin Bacheloropgave. Omdrejningspunkt var bl.a. en situationsanalyse om formidlingsmiljøet omkring den nye vikingetids Kongehal. Her stillede Sagnlandets direktør, udviklingschef, publikumschef samt skoletjenesteansvarlige sig til rådighed for interviews. Den studerende fik ligeledes adgang til Kongehalsprojektets interne udviklings- og baggrundsmaterialer for belysning og undersøgelse af Kongehallens formål, funktioner og potentialer i forhold til formidling, turisme, arkitektur og målgrupper mv.

Partnerskabsaftale mellem Allerslev Skole, Sagnlandet Lejre og Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland

I 2019 indgik Sagnlandet Lejre samarbejde med Allerslev Skole i Lejre Kommune i et partnerskabsprojekt støttet af Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland. Partnerskabet løber i

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

perioden 2019-2021, hvor Sagnlandet har adopteret 4.b og dens to lærere. Formålet er at skabe en tæt tilknytning mellem skole og kulturinstitution og indfri den pædagogiske ambition med "adoptionen": At følge børnene over en årrække og med Sagnlandets vikingemiljø som uformel læringsramme, lade børnene "være helte i deres eget liv". For en "helt" kender og hviler i sig selv, har et ståsted og gør noget for andre og for fællesskabet. Arbejdet i dette praksisfællesskab skal styrke hver enkelt elev og udstyre eleven med personlige færdigheder og kompetencer, styrke klassefællesskabet til fælles gavn samt give alle eleverne faglig viden om vikingetiden. Skolens lærere og Sagnlandets undervisningsansvarlige har fastlagt en treårig køreplan med en række undervisningsforløb, der både foregår i Sagnlandet og på skolen.

Partner- og "fosterskabet" blev fortsat i 2020, hvor 4. klassen nu var vokset op til fosterbørn i 5. b. Igen fik COVID-19 pandemien kuldkastet al planlægning med aflysning af møder, aktiviteter og et lejrskoleophold. Heldigvis betød den gradvise genåbning af samfundet henover sommeren, at noget af det tabte i foråret ved fleksibilitet og tilpasninger kunne gennemføres i sommer og efterår, hvor forsamlingsforbud var øget. Således blev det vigtige og fællesskabsopbyggende lejrskolehold afviklet i september. Her ankom det lille "Allerslevfolk", 22 børn i alt, som rejsende vikinger med stor oppakning og et fint farvel ved porten til fortiden til forældrene. Forude lå to intensive døgn med overnatning i vikingetelte ved Kongehallen. Der var gang i vikingemad over bål, snitteknive blev flittigt håndteret og runer snittet, uldbånd slynget, brænde hugget og tin smeltet og støbt til fine amuletter. Hertil sejlads i stammebåde og besøg i Kongehallen, hvor fortælling om gudinden Freja nød børnenes fulde opmærksomhed.

Pædagogisk var fokus på, hvordan man begår sig i verden. Der blev arbejdet med, hvordan man er en god frænde (ven), der giver hinanden plads og rum og at være et godt og opmærksomt vidne, når det er andres tur, at gøre og afprøve noget samt at kunne glæde sig sammen med andre. For børnene og deres lærere er vikingetiden en ny og anderledes verden at træde ind i. Tøjet kan kradse, maden smage anderledes og alle vante hverdagsrutiner blive brudt. Men det der umiddelbart kan virke skræmmende, udfordrer også børnene og flytter grænser. Et vikingelejrskoleophold er på mange måder en skelsættende ramme, for det at have oplevet noget fælles tredje sammen skaber netop en fælles reference og historie, der huskes.

Tre nye børn var også kommet til i 5. klasse. Som de "de gamle" elever sidste år blev også de nye frænder optaget i "Ravnebjergfolket" ved en indvielsesceremoni, så de var en del af fællesskabet på lige fod med deres nye kammerater. Eleverne valgte en talsmand, der ofte viser vejen ind i fællesskabet og Sagnlandsfolk, læreren og de nye elever svor en ed ved edsringen, at de vil yde deres bedste for at fremme det bedste for fællesskabet. De andre elever bevidnede det med små opmuntrende tilråb: "Velkommen til Ravnefolket!". Børnene fik en rigtig god oplevelse af opholdet og lærte, hvordan det var, at leve i en anden tid. De synes også det var hårdt at lave alting selv. Ikke mindst opvask og at slæbe vand i lange baner.

Andre aktiviteter det lykkedes at afvikle med klassen var en samarbejdsdag ultimo juni i Båldalen, Sagnlandets oltidseksperimentarium. En dag i september blev brugt på besøg i Sagnlandets lægeurtehave, Harpestrengs Have. I den møder man et stort udvalg af de planter, som Erik Plovpenning (1216-1250) livlæge, Henrik Harpestreng, anvendte til behandlinger af alskens sygdomme. Her lærte børnene om urter og planter til behandling af sygdomme i gamle dage og fik et oplæg om Harpestrengs lære om helbredende planter. Bagefter skulle eleverne selv løse opgaver og finde de rette planter mod diverse onder. I oktober fik klassen via Lejre Kommune lejlighed til at møde skuespilleren Jesper la Cour fra det Fortællende Teater, der kom og lavede "ar-fortællinger" og lavede rollespil om Martin Luther. Igen blev der i dette forløb arbejdet med vægt på fællesskab og at have fokus på "det fælles tredje."

I 2021 fortsætter samarbejdet, hvor eleverne når 6. klassetrin. Om COVID-19 vil, skal børnene til foråret arbejde med urter og plantefarvning i Sagnlandet og ud at sejle med Vikingskibsmuseets skibe på fjorden. Til efteråret skal der arbejdes med vikingetidens råd og leveregler, som de er udtryk i "Havamal", Den Højes Tale (Odin), og der skal arbejdes med sagnlitteratur og heltefortællinger med baggrund i kvadet om helten Beowulf med Kongehallen som scene.

I 2021 er samarbejdspartneren, Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland, desværre nedlagt ved

LEDELSESBERETNING

SAMFUNDSREGNSKAB (fortsat)

finanslov 2021. Sidste og tredje år af børnenes udviklingsforløb fortsætter dog.

Netværk og vidensdeling via Foreningen Historiske Værksteder

I første del af 2020 nåede fem medarbejdere fra Sagnlandet Lejre at deltage i Historisk Værkstedstræf på Bornholm i regi af foreningen *De Historiske Værksteder i Danmark* (). Her afholdt foreningen et såkaldt miditræf for folk fra andre historiske værksteder, der arbejder med vikingetiden og middelalderen. Tema for dette faglige seminar var hverdagsmagi og magien i hverdagen.

I vinteren 2020 deltog fem af Sagnlandets medarbejdere i foreningens generalforsamling. Den blev afholdt hos den Fynske Landsby, der indviede deltagerne i museets formidlings- og undervisningspraksis og strategi. Sagnlandet er repræsenteret i bestyrelsen, der udarbejder handleplaner og arrangerer kurser, træf og seminarer. Ved træffene er der fokus på netværk og erfaringsudveksling og alle temaer og emner, der arbejdes med, har en teoretisk og en praktisk dimension.

TAK TIL BIDRAGSYDERE M.FL.

Sagnlandet Lejres årsberetning 2020 skal afrundes med en varm tak til mine engagerede og kreative medarbejdere, frivillige fra Sagnlandets Venner, Sagnlandets ulønnede bestyrelse samt vores mange netværks- og projektpartnere for godt samarbejde og indsatser i årets løb.

Afslutningsvist en varm tak til fonde, puljer, offentlige institutioner, sponsorer og andre, der praktisk og/eller økonomisk har bakket op om Sagnlandets virke i 2020.

For støtte til Sagnlandets Lejres ordinære drift takkes:
Undervisningsministeriet og Lejre Kommune.

For praktisk bistand, projekt- og kompetenceudvikling, partnerskabsaftaler, økonomisk støtte/tilsagn om støtte til udviklingsprojekter og særlige aktiviteter takkes:

A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal (*Projekt Sagnkongernes Verden*), Albion Fondet (projekt ”*Udbygning Arkæologisk Værksted under hensyntagen til COVID-19-restriktioner*”), Annie & Otto Johs. Detlefs’ Fonde (*1800-tals spisehus & aktivitetsplads*), Augustinus Fonden (*Projekt Sagnkongernes Verden*), Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond (*Amalienborgprisen*), Grete og Sigurd Pedersens Fond (Projekt ”*Nye uderum for familier og skoler under hensyntagen til COVID-19-restriktioner*”), Holbæk Kommune (Projekt ”*Istidsruten*”), Kaptajn Aage Nielsens Fond (Projekt ”*Udbygning Arkæologisk Værksted under hensyntagen til COVID-19-restriktioner*”), Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland (projekt ”*Adoption af 4b, Allerslev Skole i 3 år*”), Københavns Snedkerlaug/Kirsten og Freddy Johansens Fond (*Snedkerprisen 2020*), Lejre Kommune (*Skole- og Børneinstitutionsaftale 2018-2019/2019-2020, aftale om drift af Turistinformation* og Projekt ”*Tilskud til børneaktiviteter for kulturinstitutioner, museer og videnspædagogiske aktivitetscentre for sommeren 2020.*”), Liljeborgfonden (Projekt ”*Forsvarlig åbning af Sagnlandet Lejre for børn og voksne under covid-19*”). Nationalmuseet (Projekt ”*Velklædt i Vikingetiden*”), Nordeafonden (Projekt ”*Istidsruten*”). Roskilde Kommune (*Skoleaftale 2019-2020/2020-2021*) Sagnlandets Venner i Lejre (*frivillig hjælp*).

For sponsorater samt støtte til Sagnlandets almenyttige formål takkes:

Furi Appel og Gunnar Niskers Fond. Medlemmerne af Sagnlandet Lejres Erhvervsklub (BDO - Statsautoriseret revisionsaktieselskab, København; BDO - Statsautoriseret revisionsaktieselskab, Roskilde; Beierholm Revision, Himmelev; Bondeskovgård Savværk; Clio Online; Dansk Drone Kompagni; Danske Bank, Roskilde Afd.; Eduard Troelsgaard Rådgivende Ingeniører A/S; Emil Nielsens Smedeværksted A/S; Elgaard Architecture; Gundested Campinghaver; Hegsmontagen; Julius Nielsen & Søn A/S; Knit Garden ApS; KLJ-EL, aps; KonditorBager Lejre; MaDahm Consulting; Nyborg & Rørdam Advokatfirma P/S; Nykredit Roskilde; Restaurant Herthadalen; SB Murer ApS; TVC Advokatfirma, Roskilde; Vestergaard Company A/S; VVS Firmaet Bad Eksperten A/S; Wohlert Arkitekter; XP Digital A/S; Åvang Aps. - Byg, Anlæg & Park) samt talrige frivillige private bidragydere, herunder via Facebookgruppen ”Støt op om Sagnlandet Lejre”.

LEDELSESBERETNING

REDEGØRELSE FOR GOD FONDSLEDELSE

Redegørelse for uddelingspolitik

Fondens formål er at drive et forskningscenter for udførelse af etnologiske, historiske og arkæologiske eksperimenter, gennemførelse af hertil hørende forskningsopgaver, og at viderebringe resultaterne gennem videnskabelige kanaler og gennem en aktiv formidling og undervisning.

Det er ledelsens opfattelse, at dette formål bedst tilgodeses ved at anvende de resultater, som genereres af fondens erhvervsmæssige drift til geninvestering inden for fondens eget regi, idet der herved er mulighed for at forøge fondens aktivitetsniveau. Der er derfor på nuværende tidspunkt ikke forventning om eksterne uddelinger.

Redegørelse for god fondsledning mv.

Lovpligtig redegørelse for god fondsledning, jvf. årsregnskabslovens § 77 a

Fonden er omfattet af anbefalinger for god fondsledning. I det følgende redegøres for, om fonden følger anbefalingerne, og vedrørende de anbefalinger, som ikke følges, forklares dette nærmere.

Åbenhed og kommunikation: Fonden følger anbefalingen.

Bestyrelsens opgaver og ansvar: Fonden følger anbefalingerne, bortset fra anbefaling nr. 2.3.4., hvor fonden i stedet alene oplyser bestyrelsesmedlemmernes navn, køn og stilling, da fonden er almennyttig og bestyrelsen ulønnet i tråd med fondens værdisæt, og idet alle midler alene anvendes til realisering af fondens non-profit formål samt anbefaling 2.5.2, hvor fonden ikke har en fast aldersgrænse for bestyrelsesmedlemmer, idet bestyrelsesmedlemmernes kompetencer vægtes højere end alder.

Ledelsens vederlag: Fonden følger anbefalingerne, dog er fondens bestyrelse ulønnet i tråd med Fondens almennyttige formål og værdisæt.

Bestyrelsen: Bestyrelsen består af 6-9 medlemmer. Rekruttering til fondens bestyrelse sker med henblik på at sikre, at bestyrelsen repræsenterer et bredt spekter af de kompetencer, der tilsammen mindst dækker videnskabelige, attraktionsfaglige, ledelsesmæssige, økonomiske og politisk-strategiske kompetencer.

Bestyrelsen sammensættes som følger:

- Den til enhver tid siddende borgmester i Lejre Kommune
- Mindst 1 medlem skal have relevant videnskabelig kompetence
- Mindst 1 medlem skal have attraktionsfaglig kompetence
- Mindst 1 medlem skal have ledelsesmæssig kompetence
- Mindst 1 medlem skal have økonomisk kompetence
- Mindst 1 medlem skal have politisk-strategisk kompetence

Bortset fra bestyrelsesposten, der besættes af borgmesteren i Lejre Kommune, vælger bestyrelsen selv bestyrelsesmedlemmerne. Bestyrelsesmedlemmerne, bortset fra borgmesteren i Lejre Kommune, udpeges for en periode på 2 år af gangen.

Fondens bestyrelse har i takt med omverdenens interesse herfor arbejdet med at sikre øget åbenhed og transparens om fondens forhold, bl.a. via en udbygget hjemmeside. Der henvises til følgende hjemmeside: <http://www.sagnlandet.dk/god-fondsledning/>

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER

	Note	2020 kr.	2019 kr.
NETTOOMSÆTNING	1, 2	25.538.588	17.614.348
Vareforbrug.....	3	-2.401.272	-1.871.936
Andre driftsindtægter.....	2	11.860.236	31.111.411
Eksterne omkostninger.....	4	-6.399.783	-2.863.365
BRUTTORESULTAT		28.597.769	43.990.458
Personaleomkostninger.....	5	-11.761.262	-12.105.216
Af- og nedskrivninger.....		-1.335.962	-1.237.872
Andre driftsomkostninger.....		-8.292.984	-30.501.503
DRIFTSRESULTAT		7.207.561	145.867
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder		-560.424	-13.887
Andre finansielle omkostninger.....		-100.826	-63.280
RESULTAT FØR SKAT		6.546.311	68.700
Skat af årets resultat.....		0	0
ÅRETS RESULTAT		6.546.311	68.700
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING			
Henlæggelse til særlige vedligeholdelsesopgaver.....		6.120.000	0
Overført resultat.....		426.311	68.700
I ALT		6.546.311	68.700

BALANCE 31. DECEMBER

AKTIVER	Note	2020 kr.	2019 kr.
Grunde og bygninger.....		53.258.847	54.346.549
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar.....		213.385	256.040
Dyrebestand.....		84.500	91.500
Materielle anlægsaktiver.....	6	53.556.732	54.694.089
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder.....		67.842.200	18.402.624
Finansielle anlægsaktiver.....	7	67.842.200	18.402.624
ANLÆGSAKTIVER.....		121.398.932	73.096.713
Varer i butik/kiosk.....		242.166	263.271
Wrapballer og brænde.....		20.221	11.000
Personaletøj og dragtværksted.....		34.279	52.713
Varebeholdninger.....		296.666	326.984
Tilgodehavender fra salg.....		6.150	49.783
Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder.....		5.777.268	50.261.497
Andre tilgodehavender.....		3.771.072	1.157.389
Periodeafgrænsningsposter.....		175.761	1.245.351
Tilgodehavender.....		9.730.251	52.714.020
Likvider.....		7.803.137	3.541.047
OMSÆTNINGSAKTIVER.....		17.830.054	56.582.051
AKTIVER.....		139.228.986	129.678.764

BALANCE 31. DECEMBER

PASSIVER	Note	2020 kr.	2019 kr.
Grundkapital.....		300.000	300.000
Reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver.....		7.200.000	1.080.000
Overført overskud.....		958.661	532.349
EGENKAPITAL.....		8.458.661	1.912.349
Periodisering Velkomstcenter 2009.....		41.161.029	42.224.676
Andre hensættelser.....		76.184	76.184
Periodisering Sagnkongernes Verden og 1800-tals Spisehus.....		85.663.929	82.506.675
HENSATTE FORPLIGTELSE.....		126.901.142	124.807.535
Feriepengeindefrysning.....		707.277	269.814
Langfristede gældsforpligtelser.....	8	707.277	269.814
Nordea Mastercard.....		38.137	18.105
Leverandører af varer og tjenesteydelser.....		2.513.522	1.593.338
Anden gæld.....		393.162	985.977
Periodeafgrænsningsposter.....		217.085	91.646
Kortfristede gældsforpligtelser.....		3.161.906	2.689.066
GÆLDSFORPLIGTELSE.....		3.869.183	2.958.880
PASSIVER.....		139.228.986	129.678.764
Eventualposter mv.	9		
Nærtstående parter	10		

EGENKAPITALOPGØRELSE

	Grundkapital	Reserve til særlige vedligeholdelsesopgaver	Overført overskud	I alt
Egenkapital 1. januar 2020.....	300.000	1.080.000	532.350	1.912.350
Forslag til resultatdisponering.....		6.120.000	426.311	6.546.311
Egenkapital 31. december 2020.....	300.000	7.200.000	958.661	8.458.661

NOTER

	2020 kr.	2019 kr.	Note
Nettoomsætning			1
Entreindtægter.....	7.638.398	4.202.355	
Varesalg, butik og kiosk.....	3.371.464	2.066.390	
UVM (Kommunalreform driftstilskud).....	5.376.000	5.426.000	
Lejre Kommune.....	2.285.000	2.285.000	
Donationer til Velkomstcenter 2009.....	1.063.647	1.063.647	
Øvrige tilskud.....	1.126.000	0	
Diverse offentlige tilskud.....	60.166	0	
Turistinformation Lejre Kommune.....	90.000	90.000	
Momskompensation.....	68.233	46.664	
Donationer til Sagnkongernes Verden.....	1.998.554	62.888	
Undervisning/formidling.....	455.314	820.747	
Diverse salg momspligtig.....	185.411	343.952	
Diverse leje og gebyr.....	155.128	74.245	
Dyrehold.....	21.755	4.320	
Kost og logi momspligtig.....	109.371	175.941	
Møde, event og konference.....	263.575	131.680	
Fortidsfamilier.....	453.120	450.592	
Gavebidrag.....	357.275	60.200	
Sponsorater.....	224.167	171.667	
Diverse indtægter.....	6.350	6.490	
Donationer til Videsøhus.....	229.660	131.570	
	25.538.588	17.614.348	

I nettoomsætningen indgår tilskud fra Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC) med 5.376.000 kr. Tilskuddet er anvendt til delmålene formidling, undervisning samt ekstern kommunikation, netværk, samarbejder og revision.

Særlige poster

2

Fonden har i regnskabsåret modtaget hjælpepakker fra henholdsvis Slots- og Kulturstyrelsen og Erhvervsstyrelsen samt modtaget ekstraordinære tilskud fra en række tilskudsgivere. Indtægterne fra hjælpepakkerne er indregnet i regnskabsposten andre driftsindtægter og de ekstraordinære tilskud er indregnet i regnskabsposten nettoomsætning.

Lønkompenation Erhvervsstyrelsen.....	475.450	0
Sommerpakke Slots- og Kulturstyrelsen.....	4.240.830	0
Ekstraordinære tilskud.....	1.126.000	0
	5.842.280	0

Vareforbrug

3

I vareforbruget indgår tilskudsberettigede omkostninger, relateret til tilskud fra Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC), til køb af materialer og ydelser med samlet 2.205.235 kr., hvoraf 896.781 kr. vedrører delmålet formidling, 461.978 kr. vedrører delmålet undervisning og 846.476 kr. vedrører delmålet ekstern kommunikation, netværk og samarbejder.

NOTER

	2020 kr.	2019 kr.	Note
Eksterne omkostninger			Note
I Eksterne omkostninger indgår tilskudsberettigede omkostninger, relateret til tilskud Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC), til ydelser med samlet 223.536 kr. hvoraf 91.833 kr. vedrører delmålet Formidling, 53.166 kr. Undervisning, 16.111 kr. Ekstern kommunikation, netværk, samarbejder mv. og 62.426 kr. revision, rådgivning og anden regnskabsmæssig assistance			4
Personaleomkostninger			5
Antal personer beskæftiget i gennemsnit:	34	36	
Løn og gager.....	10.637.675	10.351.682	
Pensioner.....	721.075	1.265.708	
Andre omkostninger til social sikring.....	160.504	201.773	
Andre personaleomkostninger.....	242.008	286.053	
	11.761.262	12.105.216	

Oplysninger om ledelsesvederlag er udeladt i henhold til undtagelsesbestemmelsen i årsregnskabslovens § 98b, stk. 3, nr. 2.

Fondens og datterselskabet Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S' bestyrelse har ikke modtaget vederlag indeværende og sidste regnskabsår.

I personaleomkostningerne indgår tilskudsberettigede omkostninger, relateret til tilskud fra Undervisningsministeriets tilskudsordning for Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC), til lønninger med samlet 9.147.529 kr., hvoraf 5.345.918 kr. vedrører delmålet formidling, 3.138.504 kr. vedrører delmålet undervisning (løn og booking) og 663.107 kr. vedrører delmålet ekstern kommunikation, netværk og samarbejder.

Materielle anlægsaktiver

6

	Grunde og bygninger	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Dyrebestand
Kostpris 1. januar 2020.....	66.230.030	676.764	91.500
Tilgang.....	205.606	0	0
Afgang.....	0	0	-7.000
Kostpris 31. december 2020.....	66.435.636	676.764	84.500
Af- og nedskrivninger 1. januar 2020.....	11.883.482	420.724	0
Årets afskrivninger	1.293.307	42.655	0
Af- og nedskrivninger 31. december 2020.....	13.176.789	463.379	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2020..	53.258.847	213.385	84.500

NOTER

					Note
Finansielle anlægsaktiver					7
				Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	
Kostpris 1. januar 2020.....				18.500.000	
Tilgang.....				50.000.000	
Kostpris 31. december 2020.....				68.500.000	
Værdireguleringer 1. januar 2020.....				-97.376	
Årets værdireguleringer				-560.424	
Værdireguleringer 31. december 2020.....				-657.800	
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2020.....				67.842.200	
Kapitalandele i dattervirksomheder (kr.)					
Navn og hjemsted	Egenkapital	Årets resultat	Ejerandel		
Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S, Lejre.....	67.842.200	-560.424	100 %		
Langfristede gældsforpligtelser					8
	31/12 2020 gæld i alt	Afdrag næste år	Restgæld efter 5 år	31/12 2019 gæld i alt	
Feriepengeindefrysning.....	707.277	0	707.277	269.814	
	707.277	0	707.277	269.814	
Eventualposter mv.					9
Eventualforpligtelser					
Fonden har indgået operationelle leje- og leasingaftaler med en årlig ydelse på 77 tkr.					
Leje- og leasingaftalerne har en gennemsnitlig restløbetid på 22 måneder med en samlet restleje- og leasingforpligtelse på 147 tkr.					
Huslejeforpligtelser					
Fonden har indgået huslejeforpligtelser, der på balancetidspunktet udgør 3.885 tkr. i uopsigelighedsperioden.					
Nærtstående parter					10
Fondens nærtstående parter omfatter følgende:					
Ejendomsselskabet Sagnlandet A/S, CVR-nr. 38 24 37 64, som er datterselskab til fonden.					
Transaktioner med nærtstående parter					
Fonden har ikke haft væsentlige transaktioner, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår.					

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for FONDEN SAGNLANDET LEJRE, HISTORISK-ARKÆOLOGISK FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSCENTER for 2020 er aflagt i overensstemmelse med den danske årsregnskabslovs bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af regler fra regnskabsklasse C og de særlige tilpasninger som følge af, at der er tale om en erhvervsdrivende fond.

Årsrapporten er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

RESULTATOPGØRELSEN

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætning indregnes ekskl. moms og afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Som indtægtskriterium anvendes for entréindtægter mv. betalingstidspunktet, og for salg af varer- og tjenesteydelser anvendes faktureringstidspunktet.

Tilsagn om tilskud til hel eller delvis dækning af konkrete projekter indtægtsføres i takt med at omkostningerne vedrørende projekterne udgiftsføres. Indtægter ved udlejning, indtægtsføres over udlejningsperioden.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens aktiviteter.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens aktiviteter.

Vareforbrug

Vareforbrug omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer, leasingomkostninger mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusive feriepenge og pensioner samt andre omkostninger til social sikring mv. til fondens medarbejdere. I personaleomkostninger er fratrukket modtagne godtgørelser fra offentlige myndigheder.

Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder

I moderselskabets resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte tilknyttede virksomheders resultat efter fuld eliminering af intern avance/tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Ved afhændelser indregnes eventuel fortjeneste, når de økonomiske rettigheder knyttet til de solgte kapitalandele overføres, dog tidligst når fortjenesten er realiseret eller anses som realisabel. Desuden indgår realiserede tab udover nedskrivninger, når sådanne må konstateres.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og -omkostninger mv. Finansielle indtægter og omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

BALANCEN

Materielle anlægsaktiver

Bygninger samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af den skønnede restværdi efter afsluttet brugstid.

Indgangsbygningen er dog i 1998 ekstraordinært afskrevet med 3 mio. kr. svarende til tilskuddet fra Velux Fonden af 1981 og Villum Kann Rasmussen Fonden.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdi:

	Brugstid	Restværdi
Bygninger.....	50 år	0%
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar.....	5-10 år	0%

Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger.

Dyrebestand

Dyrebestand måles til anslået markedspris/kostpris.

Finansielle anlægsaktiver

Kapitalandele i dattervirksomheder måles i moderselskabets balance efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i dattervirksomheder måles i balancen til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab og med tillæg eller fradrag af resterende værdi af positiv eller negativ goodwill opgjort efter overtagelsesmetoden.

Ved køb af virksomheder inden for koncernen anvendes sammenlægningsmetoden, hvor sammenlægningen anses for sket på overtagelsestidspunktet og med anvendelse af bogførte værdier på de overtagne aktiver og forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger anskaffelsesværdien.

Dattervirksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives i det omfang, det vurderes som uerholdeligt. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavender, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser i det omfang, fonden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække dattervirksomheders underbalance.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdi er den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-princippet. I tilfælde, hvor nettorealiseringsværdien er lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer opgøres som anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter, aktiver

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Andre hensatte forpligtelser

Når det er sandsynligt, at de totale omkostninger vil overstige de totale indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes det samlede tab, der må påregnes på entreprisen. Hensættelsen indregnes som omkostning under produktionsomkostninger.

Gældsforpligtelser

Amortiseret kostpris for kortfristede gældsforpligtelser svarer normalt til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter, passiver

Under periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver indgår modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til kursen på transaktionsdagen.